

Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Datum 10 juni 2025
Betreft Beantwoording Kamervragen bij Jaarverslag LNV 2024

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van de vaste commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur over Jaarverslag ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 2024 (36740-XIV, nr. 1), ingezonden 28 mei 2025.

Hoogachtend,

Femke Marije Wiersma
Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

[36740-XIV-1]

1

Kunt u toelichten hoe u ervoor zorgt dat RVO het 'recht op vergissen' adequaat doorvoert in de bedrijfsvoering en handelswijze richting agrarische ondernemers?

Antwoord

LNVN heeft bij het openstellen van subsidieregelingen in een vroeg stadium overleg met RVO over de invulling en voorwaarden van een regeling. RVO ondersteunt agrarische ondernemers actief bij het voorkomen van fouten in het aanvraagproces. In de Gecombineerde opgave worden waar mogelijk gegevens vooraf ingevuld, en ondernemers ontvangen automatische meldingen bij ontbrekende of afwijkende informatie. Daarnaast onderzoekt RVO hoe agrarische ondernemers gestimuleerd kunnen worden om hun aanvraag tijdig in te dienen.

Voor het toepassen van het 'recht op vergissen' zijn daarnaast verschillende instrumenten beschikbaar. RVO geeft, binnen de kaders van wet- en regelgeving en met oog voor de positie van agrarische ondernemers, invulling aan dit principe. Fouten die duidelijk als vergissing herkenbaar zijn en te goeder trouw zijn gemaakt, worden aangemerkt als kennelijke fout en kunnen worden hersteld.

Ook in situaties van overmacht of uitzonderlijke omstandigheden, zoals een overlijden of brand, biedt de regelgeving ruimte voor herstel. In bijzondere gevallen kan bovendien een beroep worden gedaan op de hardheidsclausule, of wordt getoetst aan het evenredigheidsbeginsel. Verdere invulling van 'het recht op vergissen' wordt momenteel uitgewerkt op basis van de motie Grinwis (Kamerstukken II, 2024-2025, 302525, nr. 183).

2

Waar is het onderwerp natuurbrandbeheersing terug te vinden in het jaarverslag van het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LNVN)?

Antwoord

Het onderwerp natuurbrandbeheersing was in 2024 bij LNVN, zowel financieel als beleidsmatig, nog sterk in ontwikkeling. In het Jaarverslag 2024 is het onderwerp daarom niet opgenomen. In het jaarverslag LNVN 2025 zullen de relevante ontwikkelingen wel worden opgenomen.

3

Op welke wijze geeft u invulling aan de coördinerende rol van het ministerie van LNVN op het gebied van natuurbrandbeheersing?

Antwoord

LVVN heeft in het voorjaar van 2024 op rijksniveau de coördinerende rol opgepakt voor de versterking van natuurbrandbeheersing, met in het bijzonder een verantwoordelijk voor het stelsel van natuurbrandpreventie en -mitigatie. Dit gebeurde op verzoek van het Veiligheidsberaad en in afstemming met JenV. De coördinerende rol betekent dat LVVN ervoor zorgt dat relevante partijen bij elkaar worden gebracht en dat er afstemming plaatsvindt over natuurbrandbeheersing tussen de betrokken ministeries. Onder coördinatie van LVVN wordt er ook samengewerkt met provincies, gemeenten, natuurorganisaties, veiligheidsregio's, kennisinstellingen en overige partijen aan onder andere het investeren in preventieve maatregelen in de natuurterreinen, het oprichten van een nationaal expertisecentrum en de juridische borging van natuurbrandbeheersing.

4

Kunt u aangeven welke activiteiten u in dit kader de komende jaren gaat uitvoeren?

Antwoord

Het beschermen van mens en natuur tegen natuurbranden is uitermate belangrijk. Vorig jaar is in afstemming met de colleges van Gedeputeerde Staten, veiligheidsregio's en terreinbeherende organisaties besloten te investeren in urgente maatregelen, kennisontwikkeling en samenwerking die daaraan bijdraagt (Kamerstuk 30821, nr. 240).

Op dit moment lopen er in de context van de versterking van natuurbrandbeheersing primair drie trajecten. Ten eerste, wordt er hard gewerkt aan het opstellen van een nationaal convenant ten behoeve van de juridische borging van natuurbrandbeheersing. Het opstellen van integrale natuurbrandbeheersingsplannen door provincies en gemeenten in samenwerking met terreinbeherende organisaties en veiligheidsregio's staat daarbij centraal. Streven is om dit convenant in 2026 te ondertekenen. In relatie hiermee wordt er nu gekeken met de betrokken partijen hoe de middelen die voor de uitvoering van het convenant de komende jaren op de begroting van LVVN staan het best geïnvesteerd kunnen worden. De Kamer zal hierover op de hoogte gehouden worden.

Ten tweede, is recent een onderzoek afgerond naar hoe een nationaal expertisecentrum voor natuurbrandbeheersing opgericht zou kunnen worden. Gezamenlijk met onder andere de betrokken kennisinstellingen en partijen uit het veld wordt er het komende half jaar gekeken naar hoe de oprichting zo snel als mogelijk bewerkstelligd kan worden. Streven is om het expertisecentrum in 2026 operationeel te hebben.

Ten derde, de afgelopen maand heeft de Kamer het Landelijk Crisisplan Natuurbranden ontvangen (Kamerstuk 30821, nr. 277, bijlage). Dit crisisplan is een overkoepelend crisisplan voor de samenwerking tussen crisispartners bij (dreigende) natuurbrand en is kaderstellend voor operationele plannen en draaiboeken van de afzonderlijke betrokken crisispartners. Het crisisplan fungeert als kapstok waar andere (monodisciplinaire) plannen op aanhaken en mee in lijn zijn. Betrokken actoren en organisaties moeten dergelijke plannen en draaiboeken waar relevant in overeenstemming brengen met het landelijke crisisplan. Enkele partijen zijn hier al mee begonnen en de komende jaren zullen er meer bijkomen. LVVN zal daarbij toezien op de betrokkenheid van de terreinbeherende organisaties.

5

Welke rol heeft uw ministerie gespeeld bij de totstandkoming van het Landelijk Crisisplan Natuurbranden en welke acties heeft u genomen om deze rol ten tijde van een crisis als gevolg van natuurbranden te kunnen invullen?

Antwoord

Als onderdeel van de ambities van het Rijk en de besturen van de veiligheidsregio's ten aanzien van het versterken van de voorbereiding en paraatheid in het kader van de Landelijke Agenda Crisisbeheersing (Kamerstuk 29517, nr. 255) en ook de Veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der Nederlanden (Kamerstuk 30821, nr. 178, bijlage), is er gewerkt aan het Landelijk Crisisplan Natuurbranden (Kamerstuk 30821, nr. 277, bijlage).

Het ministerie van JenV is eigenaar van en verantwoordelijk voor het beheer en de actualisering van het landelijk crisisplan, in samenwerking met de besturen van de veiligheidsregio's en betrokken crisispartners. In het belang van de samenwerking heeft LVVN dan ook meegewerkt aan de totstandkoming en vaststelling van het crisisplan, zowel inhoudelijk als bestuurlijk.

Daarnaast, zijn zowel de rol en acties die in het kader van het landelijk crisisplan behoren bij LVVN verder doorvertaald en geconcretiseerd naar een departementaal beleidsdraaiboek.

6

Op welke wijze is samenwerking met het ministerie van Justitie en Veiligheid georganiseerd en geborgd met betrekking tot het kunnen uitvoeren van het Landelijk crisisplan natuurbranden?

Antwoord

LVVN en JenV onderhouden nauw contact met elkaar op het gebied van natuurbrandbeheersing. In zowel het landelijk crisisplan zelf als in de verdere

doorvertaling naar het departementale beleidsdraaibroek van LVVN zijn relevante afspraken opgenomen met betrekking tot de wijze waarop er wordt samengewerkt. Waar passend wordt er ook gekeken bij het opstellen van het nationaal convenant natuurbrandbeheersing welke afspraken over de samenwerking daarin kunnen landen.

7

Op welke wijze is de samenwerking en het overleg met terreinbeherende organisaties over natuurbrandbeheersing georganiseerd en geborgd?

Antwoord

Samenwerking op het gebied van natuurbrandbeheersing en de bijkomende overleggen gebeuren met voorkeur met alle betrokken 'disciplines', oftewel met onder andere de overheid, brandweer en terreinbeherende organisaties. Zowel op nationaal, regionaal en lokaal niveau praten de betrokken partijen met elkaar en werken zij gezamenlijk aan de versterking van natuurbrandbeheersing. Hier zijn vaak bestuurlijk afspraken over gemaakt. Door gezamenlijk te werken aan het nationaal convenant natuurbrandbeheersing wordt de samenwerking steeds beter georganiseerd. De borging hiervan zal via het convenant plaatsvinden.

8

Welke concrete stappen zijn inmiddels gezet voor het inrichten van een landelijk expertisecentrum natuurbranden? Wanneer wordt gestart met dit expertisecentrum?

Antwoord

Hiervoor verwijs ik u naar het antwoord op vraag 4.

9

Kunt u aangeven welke activiteiten in 2024 zijn uitgevoerd in het kader van het Beleidsprogramma Nationale Parken?

Antwoord

In 2024 zijn de onderstaande activiteiten uitgevoerd:

- De organisatie- en overlegstructuur met parken, maatschappelijke organisaties en andere overheden is geïmplementeerd, zoals opgenomen in het Beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030.
- De Beleidsregel aanwijzing Nationale Parken 2024-2030) is gepubliceerd. Nieuwe statusaanvragen en verzoeken tot herbegrenzing worden aan de voorwaarden van deze regel getoetst.
- In het najaar is het gebied Van Gogh in Noord-Brabant aangewezen als Nationaal Park.

- De herbegrenzing en naamswijziging van Nationaal Park De Drentsche Aa is vastgesteld.

10

Wat zijn de meetbare effecten van het stikstofbeleid in 2024 op natuurherstel en hoe verhouden deze zich tot de economische schade die is toegebracht aan de agrarische sector, gezien het feit dat in het jaarverslag de voortgang van de stikstofaanpak wordt benoemd, maar er weinig onderbouwing is ten aanzien van de effectiviteit in verhouding tot de economische en maatschappelijke kosten?

Antwoord

De exacte effecten van het stikstofbeleid, bestaande uit diverse natuurmaatregelen en bronmaatregelen gericht op stikstofreductie, laten zich lastig kwantificeren omdat natuurherstелеffecten geregeld pas na een aantal jaar zichtbaar zijn. Daarnaast geldt dat diverse (bron)maatregelen nog in uitvoering zijn en de opbrengst deels nog gerealiseerd moet worden. Uit de meest recente 'Monitor stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden' blijkt een verwachte gemiddelde depositiedaling van 210 mol/ha/jaar tot en met 2030. Circa een kwart is toe te wijzen aan de recente maatregelen uit het Programma stikstofreductie en natuurverbetering en van de aanpak piekbelasting¹. De overige daling is het gevolg van ander beleid en ontwikkelingen in het buitenland.

Ten aanzien van de gevolgen van deze maatregelen voor de agrarische sector geldt dat het kabinet juist daarom inzet op een breed pakket aan maatregelen, gericht op onder andere beëindiging, extensivering, innovatie en omschakeling, waarbij wordt ook voorzien in (financiële) ondersteuning opdat de lasten niet alleen bij de individuele agrarische ondernemers wordt gelegd.

11

Wat is de reden dat veel aanvragen in het kader van de subsidieregeling voor de vestiging van jonge landbouwers in 2024 niet aan de voorwaarden voldeden?

Antwoord

De eerste subsidieopenstelling voor de subsidie voor de vestiging van jonge landbouwers vond plaats van maandag 3 juni 2024 tot vrijdag 2 augustus 2024. Tijdens deze subsidieopenstelling hebben 876 jonge landbouwers een subsidieaanvraag bij de RVO ingediend. Een deel van de subsidieaanvragen zijn afgewezen omdat zij niet aan de subsidievoorwaarden voldeden. De meest voorkomende afwijsredenen voor de subsidie waren dat de jonge landbouwer het bedrijf niet voor meer dan 50% hadden overgenomen, dat de

¹ Trienekens, S.J., R. Plantinga, M.J. Vink, S. van Berkum & D.F. Boezeman (2024), *Sociaaleconomische effecten van stikstof-bronmaatregelen en natuurmaatregelen. Monitoring en evaluatie Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering*.

standaardverdiencapaciteit (SVC) van het bedrijf lager was dan € 15.000 en dat het bedrijf vóór 1 januari 2023 was gevestigd.

12

Waarom heeft RVO niet alle aanvragen in het kader van Vestigingssteun jonge landbouwers kunnen behandelen?

Antwoord

De eerste subsidieopenstelling voor de vestiging van jonge landbouwers vond plaats van 3 juni 2024 tot en met 2 augustus 2024. De aanmeldprocedure verliep zonder al te veel problemen, waarbij het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) weinig technische klachten ontvingen. Gedurende de openstellingsperiode ontving de RVO echter veel vragen, onder andere van adviesbureaus, over de subsidieregeling en de specifieke bijbehorende voorwaarden.

De meeste vragen betroffen de subsidieaanvraag, het subsidieplafond, de opleidingsvereisten, en de voorwaarden voor het artikel rondom doorslaggevende zeggenschap. Mede door de vele vragen heeft de RVO relatief laat kunnen beginnen met de subsidieafhandeling. Om deze reden heeft de RVO een uitstelbrief gestuurd naar de subsidieaanvragers, waarin werd aangegeven dat er meer tijd nodig is voor de afhandeling van hun subsidieaanvragen. De RVO heeft op 14 februari 2025 alle subsidieaanvragen voor het aanvraagjaar 2024 afgehandeld.

13

Hoe kon het gebeuren dat veel van de aanvragen voor de subsidieregeling Vestigingssteun jonge landbouwers 2024 niet voldeden aan de voorwaarden? Welke lessen trekt u daaruit voor de toekomst?

Antwoord

De eerste subsidieopenstelling voor de subsidie voor de vestiging van jonge landbouwers vond plaats van maandag 3 juni 2024 tot vrijdag 2 augustus 2024. Tijdens deze subsidieopenstelling hebben 876 jonge landbouwers een subsidieaanvraag bij de RVO ingediend. Een deel van de subsidieaanvragen is afgewezen omdat zij niet aan de subsidievoorwaarden voldeed. De meest voorkomende afwijsredenen voor de subsidie waren dat de jonge landbouwer het bedrijf niet voor meer dan 50% had overgenomen, dat de standaardverdiencapaciteit (SVC) van het bedrijf lager was dan € 15.000 en dat het bedrijf vóór 1 januari 2023 was gevestigd.

Na de eerste openstelling heeft LVVN ontvangen signalen en opgedane ervaringen geëvalueerd met RVO, het Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt (NAJK) en de Vereniging van Accountants- en Belastingadviesbureaus (VLB). Uit deze evaluatie bleek dat de regeling niet complex is, maar ook dat een aantal subsidievoorwaarden niet goed aansluit op de praktijk rondom bedrijfsovername of dat de subsidievoorwaarden niet altijd goed waren begrepen.

Naar aanleiding van de evaluatie zijn voor het aanvraagjaar 2025 een aantal zaken aangepast. De evaluatie gaf onder andere aan dat de communicatie over de vereiste overnamedocumenten en de voorwaarden voor (doorslaggevende) zeggenschap verbeterd moet worden. RVO heeft hier bij de huidige openstelling (28 april tot en met 27 juni 2025) extra aandacht aan besteed. Verder is de definitie van gedeeltelijke overname aangepast zodat deze beter aansluit bij de boerenpraktijk. Ook is het mogelijk dat startende bedrijven die in 2024 nog niet voldeden aan de SVC, maar in 2025 wel alsnog bij de huidige openstelling een subsidieaanvraag kunnen indienen.

14

Kunt u toelichten hoe u de komende jaren invulling beoogt te geven aan de taakstelling op het apparaat van het kerndepartement?

Antwoord

Binnen het ministerie van LVVN is besloten om de taakstelling uit het Hoofdlijnenakkoord in te vullen door middel van een korting op het apparaatsbudget van het kerndepartement en - in lijn met Rijksbrede afspraken - een efficiencykorting opgelegd aan alle dienstonderdelen van LVVN (waaronder de NVWA) van 0,5% per jaar. Dit loopt op tot structureel 2,5% vanaf 2029. Ook het kerndepartement LVVN vult een deel van de taakstelling op met efficiencymaatregelen. De resterende taakstelling en de efficiencykorting op het kerndepartement tellen op tot een totale taakstelling voor het kerndepartement van 3,2% van het apparaatsbudget in 2025, oplopend tot 13,4% structureel vanaf 2029. Hierboven op is ook nog de motie Bontenbal (een extra taakstelling oplopend tot 0,8% structureel vanaf 2029) van toepassing op het apparaat van LVVN.

De taakstellingen zijn niet alleen in te vullen door efficiënter te gaan werken. Het ministerie is daarnaast bezig met een reorganisatie, deels als gevolg van een bestaande wens om de organisatie efficiënter in te richten. Hierbij wordt ingezet op het creëren van een duurzame organisatie, gebaseerd op de kerntaken van het ministerie. Er zullen gerichte keuzes worden gemaakt over welke taken het ministerie wel en niet kan blijven uitvoeren met de afnemende capaciteit. De komende maanden worden de inhoudelijke kaders opgesteld waaraan de nieuwe organisatie moet voldoen. Welke inhoudelijke keuzes dat zijn is nu nog niet

bekend. Op een aantal apparaatsbudgetten (zoals dat voor extern vergaderen en buitenlandse reizen) is in 2025 al gekort, dit wordt meerjarig doorgezet.

15

Kunt u toelichten welke prioriteiten bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) bij nieuwe taken zijn gesteld en hoe die prioritering tot stand is gekomen?

Antwoord

LVVN prioriteert nieuwe opdrachten met behulp van portfoliomanagement, waarbij besluitvorming plaatsvindt op de zogenaamde portfoliotafel. Hierbij wordt door LVVN in samenspraak met RVO gewogen in hoeverre nieuwe taken aansluiten bij de doelstellingen van het ministerie en uitvoerbaar zijn voor de RVO.

16

Kunt u aangeven welke vacatures bij het kerndepartement en bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) vanwege krapte op de arbeidsmarkt moeilijk zijn te vervullen? Welke gevolgen heeft dat voor de ontwikkeling en uitvoering van beleid?

Antwoord

Voor het kerndepartement geldt dat voornamelijk op het gebied van specialistische functies, zoals financiële functies en ICT-functies, krapte op de arbeidsmarkt reden is om in te huren. De krapte op de arbeidsmarkt zorgt ervoor dat deze vacatures niet altijd (op korte termijn) kunnen worden ingevuld. Externe inhuur draagt gedeeltelijk bij aan het invullen van de ontstane hiaten, maar ook daar geldt dat door de krapte op de arbeidsmarkt niet elke vacature snel en adequaat kan worden ingevuld. Daardoor kan vertraging ontstaan bij de implementatie en uitvoering van beleid.

De NVWA kan met extra inzet op arbeidsmarktcommunicatie en sourcing over het algemeen vacatures goed vervullen. Bij het vervullen van vacatures voor dierenartsen en sommige specifieke technische functies is de opgave het grootst.

17

Hoeveel levende eenden zijn er in 2024 en 2025 uit het buitenland geïmporteerd (en uit welke landen) voor de slacht?

Antwoord

In 2024 en in 2025 zijn geen levende eenden vanuit landen buiten de EU geïmporteerd bestemd voor de slacht. Voor verplaatsing van eendenvlees binnen de EU worden door NVWA geen gegevens bijgehouden.

18

Hoeveel overtredingen zijn er sinds 1 januari 2024 geconstateerd met betrekking tot vangletsel bij eenden, met welke interventies (mededeling, waarschuwing of boete) zijn deze opgevolgd en hoe vaak is hiertegen in bezwaar gegaan?

Antwoord

Sinds 1 januari 2024 zijn 2 overtredingen geconstateerd met betrekking tot vangletsel bij eenden waarvoor een boete is opgelegd. Tegen 1 boete is bezwaar ingediend.

19

Hoe vaak is er in 2024 en 2025 gecontroleerd op de verplichting dat stallen die afhankelijk zijn van kunstmatige ventilatie voortaan een noodaggregaat moeten hebben? Wat waren de uitkomsten van die controles?

Antwoord

Het voorschrift dat een noodstelsel als bedoeld in artikel 2.5, vijfde lid, van het Besluit houders van dieren een noodstroomaggregaat moet bevatten is per 1 juli 2024 in werking getreden. De inspecteurs van de NVWA controleren deze verplichting vanaf deze datum. Bij een welzijnsinspectie wordt gecontroleerd of de gezondheid en het welzijn van de dieren afhankelijk zijn van een kunstmatig ventilatiesysteem. Als dit het geval is, wordt gekeken of een noodstroomaggregaat op het bedrijf aanwezig is, dat voldoet aan de specificaties en op de juiste wijze wordt getest. Dit betekent dat dit voorschrift bij alle welzijnsinspecties van dieren in stallen wordt meegenomen.

In de periode vanaf 1 juli 2024 tot heden zijn er 121 inspecties uitgevoerd bij pluimveebedrijven en 124 inspecties bij varkensbedrijven. Bij 2 van de inspecties op pluimveebedrijven zijn afwijkingen geconstateerd in het kader van het noodstroomaggregaat. Dit ging over het niet maandelijks belast en jaarlijks onbelast testen van het noodstelsel. Hoeveel inspecties bij grazers in stallen hebben plaatsgevonden is niet nader te specificeren. Bij bedrijven met grazers zijn in deze periode geen afwijkingen geconstateerd in het kader van het noodstroomaggregaat.

20

Hoe vaak is in de afgelopen jaren hetgeen hier geciteerd wordt voorgekomen: "Enkel in uitzonderlijke situaties, wanneer er bijvoorbeeld snel onderzoek moet worden ingezet voor uitbraken van ernstige infectieziekten zoals SARS en Ebola en het BPRC niet aan deze vraag kan voldoen, zullen de onderzoeksinstellingen de dieren betrekken van andere gekwalificeerde leveranciers" (Kamerstuk 2024D32574)?

Antwoord

Voor onderzoek met non-humane primaten is er in Nederland tussen onderzoeksinstituten een principeafspraken gemaakt dat zij primair dieren uit de kolonie van het BPRC gebruiken. Het aantal onderzoeksinstituten dat onderzoek met NHPs doet is zeer minimaal, in de afgelopen jaren zijn er geen signalen geweest dat van deze principeafspraken is afgeweken.

21

Wat is de stand van zaken met de uitkoop van nertsenfokkerijen en de afhandeling daarvan?

Antwoord

De Wet verbod pelsdierhouderij (hierna: de wet) is in januari 2013 in werking getreden en voorziet oorspronkelijk in een overgangstermijn van 11 jaar (2024). Als gevolg van SARS-CoV-2 besmettingen bij nertsen is het verbod bij een wetwijziging vervroegd met drie jaar; sinds 8 januari 2021 is de pelsdierhouderij verboden.

In totaal 147 pelsdierhouders zijn middels een nadeelcompensatieregeling gecompenseerd voor het drie jaar niet in gebruik kunnen nemen van de beschikbare productiecapaciteit. Naast de overgangstermijn en de nadeelcompensatie worden pelsdierhouders gecompenseerd door middel van flankerend beleid. Dit bestaat uit: 1. een subsidie voor sloop- en ombouwkosten om nertsennallen af te breken of om te bouwen naar andersoortige gebouwen. 2. een Sociaal Economisch Plan, een subsidieregeling waarmee ex-pelsdierhouders met financiële steun nieuwe wegen kunnen inslaan (bijvoorbeeld opleidingen volgen en vergunningen aanvragen); 3. een compensatie van pensioenschade.

Een aanzienlijke groep ex-nertsennhouders heeft bezwaar gemaakt tegen de hoogte van de nadeelcompensatie. Het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) behandelt deze zomer 53 beroepszaken van ex-pelsdierhouders die beroep hebben aangetekend tegen de beslissing op het door hen gemaakte bezwaar.

22

Welke ruimingen hebben er in 2024 en 2025 plaatsgevonden? Vanwege welke ziektes? Hoeveel dieren van welke soort/doel werden er geruimd?

Antwoord

In de onderstaande tabel zijn de ruimingen weergegeven over 2024 en 2025 met daarbij de ziektes en diersoorten.

DGF ruimingen 2024

Dierziekte	Datum besmetting	Dieren	Producten
Salmonella Enteritidis	14-feb-24		18.360 niet-ingelegde broedeieren
Salmonella Enteritidis	14-feb-24	26.431 vleeskuikenouderdieren	64.800 niet-ingelegde broedeieren
Salmonella Enteritidis	23-apr-24		14.580 niet-ingelegde broedeieren
Salmonella Enteritidis	23-apr-24	25.173 vleeskuikenouderdieren	51.840 niet-ingelegde broedeieren
Salmonella Enteritidis	23-apr-24		43.500 ingelegde broedeieren
Brucella Abortus	10-apr-24	1 rund (maatregel o.b.v. verdenking, geen besmetting)	
Newcastle Disease	8-mei-24	23 duiven	
Salmonella Enteritidis	6-aug-24		56.316 ingelegde broedeieren
Salmonella Enteritidis	6-aug-24	6.559 vleeskuikenouderdieren	14.681 niet-ingelegde broedeieren
Brucella Abortus	17-okt-24	1 rund (maatregel o.b.v. verdenking, geen besmetting)	
HPAI	18-nov-24	22.718 leghennen biologisch	92.880 consumptie-eieren
HPAI	8-dec-24	62.930 vleeskuikens	

DGF ruiming en 2025 (t/m 22 mei 2025)

Dierziekte	Datum besmetting	Dieren	Producten
Salmonella Enteritidis	6-jan-25	28.405 vleeskuikenouderdieren	

		n	
HPAI	30-jan-25	4.352 leghennen scharrel bruin 21.156 leghennen scharrel wit	10.800 consumptie- eieren 81.000 consumptie- eieren
HPAI	17-feb-25	37.721 leghennen scharrel wit	34.374 1e keus consumptie- eieren 2.010 2e keus consumptie- eieren
Salmonella Typhimurium	7 maart 2025 10 maart 2025	19.882 vleeskuikenouderdiere n 20.562 vleeskuikenouderdiere n	48.436 niet- ingelegde broedeieren 38.770 niet- ingelegde broedeieren
HPAI	19-feb-25	47 hobbydieren (verschillende soorten pluimvee)	
HPAI	19-mrt-25	24.645 vleeskalkoenen	
Salmonella Enteritidis	17-mrt-25	13.245 vleeskuikenouderdiere n	120.168 niet- ingelegde broedeieren

23

Hoeveel van de gemeten en/of uitgekeerde gewasschade in 2024 en 2025 in euro en procent was schade aan gewassen die direct bestemd waren voor menselijke consumptie en hoeveel van de schade was aan voor diervoeder bestemde gewassen?

Antwoord

De Rijksoverheid beschikt niet over registratiegegevens van gemeten en/of uitgekeerde gewasschades, ook niet van de verzekerde gewasschades vanuit de gesubsidieerde Brede weersverzekering die door marktpartijen wordt aangeboden.

24

Hoeveel katten werden in 2023, 2024 en 2025 afgeschoten?

Antwoord

LVVN beschikt niet over deze gegevens omdat het faunabeleid is gedecentraliseerd naar de provincies. Voor deze informatie kunt u terecht bij de desbetreffende faunabeheereenheid van de provincie. Faunabeheereenheden publiceren jaarlijks hun jaarverslagen waarin onder andere afschotgegevens zijn opgenomen.

25

Hoeveel kangoeroevlees werd er in 2024 en 2025 geïmporteerd? Hoeveel bleef daarvan in Nederland? Waar werd de rest naar geëxporteerd?

Antwoord

In 2024 zijn 12 zendingen met in totaal 189 ton kangoeroevlees geïmporteerd. Hiervan waren 11 zendingen bestemd voor Nederland. 1 zending was bestemd voor Frankrijk. In 2025 zijn 3 zendingen met in totaal 53 ton kangoeroevlees geïmporteerd. Hiervan waren alle drie zendingen bestemd voor Nederland.

26

Hoeveel foie gras, angora, levend geplukt dons en levende kreeften en krabben werden er in 2024 en 2025 in Nederland geïmporteerd en waar vandaan?

Antwoord

In 2024 en 2025 is geen foie gras geïmporteerd. Angora wordt niet als zodanig geregistreerd in importstatistieken. Hierover zijn geen gegevens bekend.

In 2024 zijn er drie zendingen met in totaal 10 ton dons geïmporteerd. In 2025 zijn er tot 1 mei drie zendingen met in totaal zes ton dons geïmporteerd. Alle dons is afkomstig uit China. Het is niet bekend of dit levend geplukt dons betreft.

Er werden in 2024 244 zendingen met in totaal ongeveer 50.000 krabben geïmporteerd uit derde landen, niet bestemd voor consumptie. Er werden in 2025 tot 1 mei 47 zendingen met in totaal ongeveer 9.500 krabben geïmporteerd uit derde landen, niet bestemd voor consumptie. Deze krabben zijn voornamelijk afkomstig uit de Filipijnen, Indonesië en Singapore. Daarnaast zijn in 2024 twee zendingen levende krabben geïmporteerd voor de consumptie (0,6 ton).

Er werden in 2024 114 zendingen met in totaal ongeveer 38.000 kreeften geïmporteerd uit derde landen, niet bestemd voor consumptie. Er werden in 2025 tot 1 mei 23 zendingen met in totaal ongeveer 12.000 kreeften geïmporteerd uit derde landen, niet bestemd voor consumptie. Deze kreeften zijn voornamelijk afkomstig uit de Filipijnen en Indonesië. Daarnaast zijn in 2024 49 zendingen levende kreeften geïmporteerd voor de consumptie (66 ton) uit Canada. In 2025 zijn er tot 1 mei in totaal 9 zendingen (6 ton) levende kreeften geïmporteerd uit o.a. Canada en de USA.

27

Hoeveel dieren werden in 2023, 2024 en 2025 hoogzwanger aangevoerd voor de slacht, uitgesplitst naar soort?

Antwoord

De NVWA houdt niet bij hoeveel hoogdrachtige dieren worden aangevoerd voor de slacht uitgesplitst naar soort. De NVWA heeft in 2023, 2024 en in Q1 van 2025 in slachthuizen respectievelijk 114, 121 en 46 bevindingen gedaan van dieren die vermoedelijk > 90% drachtig waren. Dit betreft vrijwel uitsluitend runderen.

28

Hoeveel pluimvee, uitgesplitst naar soort, zijn er in 2024 en 2025 ante mortem en post mortem afgekeurd voor menselijke consumptie? Hoeveel is dat van het totaal? Wat waren de redenen? Hoeveel pluimvee, uitgesplitst naar soort was 'dead on arrival' (DOA)in 2024 en 2025?

Antwoord

De NVWA houdt geen gegevens bij van het pluimvee dat bij de ante mortem keuring is afgekeurd voor menselijke consumptie. De NVWA houdt wel gegevens bij van het aantal dood aangevoerde dieren en de bij de post mortem keuring voor menselijke consumptie afgekeurde dieren. Alleen de afkeuringen bij de post mortem keuring worden uitgesplitst naar diersoort bijgehouden.

In 2024 zijn volgens gegevens van de NVWA in totaal 508,5 miljoen dieren op de pluimveeslachthuizen aangevoerd, waarvan 491.136 dieren (0,1%) dood werden aangevoerd en niet voor verdere verwerking in aanmerking kwamen.

Van de 508 miljoen levend aangevoerde dieren werden 4,6 miljoen dieren (0,9%) afgekeurd voor menselijke consumptie bij de post mortem keuring. Redenen voor afkeuring zijn o.a. afwijkende geur / kleur / consistentie of huidafwijkingen.

In 2025 zijn tot 1 mei volgens gegevens van de NVWA in totaal ongeveer 174 miljoen dieren op de pluimveeslachthuizen aangevoerd, waarvan 171.174 dieren (0,1%) dood werden aangevoerd en niet voor verdere verwerking in aanmerking kwamen.

Van de ongeveer 174 miljoen levend aangevoerde dieren werden ongeveer 1,5 miljoen dieren (0,9%) afgekeurd voor menselijke consumptie bij de post mortem keuring. Redenen voor afkeuring zijn o.a. afwijkende geur / kleur / consistentie of huidafwijkingen.

		2024 (januari t/m december)					
		Diersoort					
		Gekweekte Eenden	Kalkoenen	Legkippen	Vleeskippen	Vleeskuiken	Overig
Aantal	DOA's	8131	0	18085	11991	452929	0
	Geslachte pluimvee	4630798	4192	8926411	11451813	482925178	160
	Post-mortem Afgekeurd	Ziekte dieren	23547	0	131999	40234	4410270
		Proces fouten	22469	0	8519	13221	4606050
	Percentage afgekeurd dieren wegens ziekelijke afwijkingen bij de PM-keuring		0,51%	0,00%	1,48%	0,35%	0,91%

		2025 (1 januari t/m 1 mei)					
		Diersoort					
		Gekweekte Eenden	Kalkoenen	Legkippen	Vleeskippen	Vleeskuiken	Overig
Aantal	DOA's	2227	0	9434	4744	154769	0
	Geslacht	1472337	1444	3128067	3887980	165343117	0
	Post-mortem afgekeurd	Ziekte dieren	9173	0	42926	15555	1482546
		Proces fouten	8706	0	2875	3340	375009
	Percentage afgekeurd dieren wegens ziekelijke afwijkingen bij de PM-keuring		0,62%	0,00%	1,37%	0,40%	0,90%

29

Hoeveel struisvogels worden er jaarlijks in Nederland gehouden/geslacht in 2024 en 2025? In hoeveel slachthuizen?

Antwoord

In 2024 zijn 53 loopvogels geslacht en t/m 1 mei 2025 zijn dat er 14. Deze loopvogels zijn geslacht in twee slachthuizen. Er zijn bij RVO 2 houders van struisvogels die gecombineerde Opgave hebben gedaan met in totaal 28 struisvogels.

30

Hoeveel parelhoenders, kwartels en fazanten worden er jaarlijks in Nederland gehouden of geslacht in 2024 en 2025? In hoeveel slachthuizen?

Antwoord

In 2024 en tot 1 mei 2025 zijn er volgens gegevens van de NVWA in Nederland geen parelhoenders, kwartels of fazanten geslacht in erkende slachthuizen. Uit de gecombineerde Opgave 2025 zijn er 6 houders van fazanten bekend met in totaal 1511 dieren. En 1 houder van helmparelhoenders met 10 dieren.

31

Hoeveel illegale slachthuizen of slachtplaatsen zijn er in 2024 en 2025 ontdekt?
Hoe is daar tegen opgetreden?

Antwoord

In 2024 zijn tijdens het offerfeest twee illegale slachterijen ontdekt. In het ene geval is een bestuurlijke boete opgemaakt en in het andere geval is een proces-verbaal opgemaakt. In 2025 werden op 23 mei² en op 6 juni³ illegale slachterijen ontdekt. De onderzoeken lopen nog.

32

Hoeveel landbouwdieren werden in 2024 en 2025 als luchtvracht vervoerd
uitgesplitst naar soort?

Antwoord

In 2024 zijn voor export naar landen buiten de Europese Unie ruim 11,5 miljoen eendagskuikens per luchtvracht vervoerd. In 2025 zijn voor export naar landen buiten de Europese Unie ruim 3,5 miljoen eendagskuikens en 200 fok- en gebruiksrunderen als luchtvracht vervoerd.

33

Hoeveel dieren kwamen in 2024 en 2025 om het leven bij het begeven van
stalvloeren? Hoeveel van dergelijke ongelukken waren er in die jaren in totaal?

Antwoord

Uit navraag bij Brandweer Nederland en het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) blijkt dat op dit moment geen landelijke registratie plaatsvindt van het aantal dierlijke slachtoffers als gevolg van gevaarlijke mestgassen, mestexplosies en het bezwijken van een stalvloer. Omdat de constructieve veiligheid van stalvloeren is geregeld in het Besluit Bouwwerken Leefomgeving, ben ik samen met mijn collega van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) in overleg met Brandweer Nederland, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), NIPV en de NVWA om te verkennen hoe er landelijk meer inzicht kan komen in dit soort incidenten.

34

Hoe verhoudt het antibioticagebruik in de Nederlandse veehouderij zich tot
medisch gebruik voor mensen en huisdieren (in kilo's en percentage van totaal
antibiotica gebruik in Nederland)?

² https://www.nvwa.nl/nieuws-en-media/nieuws/2025/06/05/illegale-slachterij-ontdekt-op-boerderij-nvwa-grijpt-in?utm_source=spotler&utm_medium=email&utm_campaign=NVWA+Algemeen+Nieuws&utm_content=5+juni+2025

³ <https://www.nvwa.nl/nieuws-en-media/nieuws/2025/06/07/nvwa-en-politie-grijpen-in-bij-illegale-slachterij-op-boerderij>

Antwoord

De Autoriteit Diergeneemiddelen (SDa) monitort de gebruikte en verkochte hoeveelheid antibiotica bij dieren. In 2023 werd 116.542 kg aan massa actieve stof antibiotica verkocht in Nederland (SDa rapportage 2024).

Gezelschapsdieren worden nog niet jaarlijks gemonitord. Vanaf 2030 is monitoring op het gebruik bij gezelschapsdieren verplicht volgens de Europese diergeneesmiddelenverordening (EU 2019/6).

In de humane gezondheidszorg wordt het antibioticagebruik bijgehouden met behulp van de zogenaamde DDD (Defined Daily Dose – gemiddelde dagelijks dosis per 1000 inwoners per dag), waardoor een directe vergelijking op basis van massa (in kilo's) tussen het humaan en veterinair gebruik niet mogelijk is.

35

Hoeveel ééndagshaantjes worden er jaarlijks in Nederland gedood? Hoeveel daarvan voor de export van leghenkuikens?

Antwoord

Het doden van ééndagskuikens wordt niet geregistreerd.

36

Hoeveel vleeseenden hadden in 2025 toegang tot zwemwater? Hoe staat het met de pilot 'poetswater'?

Antwoord

Bij de registratie van vleeseendbedrijven vindt er geen registratie plaats van hoe de dieren worden gehouden. De pilot 'poetswater' is bij LVVN onbekend. Zoals gemeld in de brief aan de Kamer van 7 februari 2025 (Kamerstuk 28286, nr. 1380) is de sector geïnformeerd dat alle eendenhouderijen in Nederland verplicht zijn om uiterlijk in 2030 poetswater te verstrekken.

37

Hoeveel koloniekooi bedrijven zijn er nog in Nederland? Hoeveel leghennen verblijven er nog in kooien? Hoeveel vleeskuikens?

Antwoord

Bij de Gecombineerde Opgave van 2025 zijn er in totaal 53 bedrijven die een vorm van kooihuisvesting hebben.

Houderijvorm	Bedrijven	Gem. dieraantallen over 2024
Koloniekooi	36	4.033.059
Overige Kooi	17	1.150.235

38

Welk aantal en percentage leghennen bevindt zich in scharrelschuur zonder uitloop?

Antwoord

Het totaal aantal scharrel leghennen zonder vrije uitloop is 20.757.697. Dit is 61% van de totale populatie leghennen.

39

Hoeveel kalkoenkuikens en eieren worden jaarlijks in Nederland geïmporteerd en waarvandaan?

Antwoord

In 2024 zijn vier zendingen met 212.800 kalkoeneieren geïmporteerd uit Canada en de VS en twee zendingen van 15.000 eieren zijn van landen binnen de EU naar Nederland verplaatst. Er zijn geen kalkoenkuikens geïmporteerd. In 2025 zijn tot 1 mei drie zendingen met 226.600 kalkoeneieren geïmporteerd uit Canada, en twee zendingen van 10.500 eieren zijn vanuit landen binnen de EU naar Nederland verplaatst. Er zijn geen kalkoenkuikens geïmporteerd.

40

Hoeveel eenden stierven er op transport naar een Nederlands slachthuis in 2024 en 2025?

Antwoord

Gegevens van overlijden van dieren tijdens transport worden niet geregistreerd. Wel wordt geregistreerd hoeveel dieren dood worden aangevoerd op een slachthuis (DOA - dead on arrival).

In 2024 zijn 8.131 eenden dood aangevoerd op slachthuizen. In 2025 zijn dat er tot 1 mei 2025 2.227. Hierbij kan geen onderscheid gemaakt worden in welke fase van het voorafgaande traject (vangen, laden transport, wachttijd in de aanvoerhal) dieren doodgegaan zijn.

41

Welk percentage en aantal hectare van de beschikbare landbouwgrond in Nederland wordt gebruikt voor begrazing door vee en verbouwing van gewassen voor veevoeder (afgezet tegen verbouwen van voedsel direct voor humane consumptie)?

Antwoord

Volgens het CBS werd in 2024 van de in totaal circa 1,8 miljoen hectare beschikbare landbouwgrond in Nederland ongeveer 1 166 duizend hectare, ofwel 65 procent, benut als grasland en voor de teelt van groenvoedergewassen die doorgaans worden gebruikt als vers veevoer. Het overige areaal van circa 633 duizend hectare, overeenkomend met 35 procent, werd aangewend voor akker- en tuinbouwgewassen. Hiervan is niet gespecificeerd of dit bedoeld is voor teelt van gewassen voor veevoer of voor humane consumptie.

42

Wat is de uitval van konijn, vleeskuikens, vleeskuikenouder, leghenouderdieren, leghen, eend, kalkoen, geit, schaap, kalveren op melkveebedrijf, kalveren op mesterij, vleesrunderen, melkkoeien, varkens in procenten en absolute aantallen over 2024? Hoe verhoudt zich dat tot eerdere jaren?

Antwoord

Van konijnen wordt alleen de locatie geregistreerd in het I&R register. In I&R wordt geen onderscheid gemaakt tussen melkvee en vleesvee bij runderen. RVO houdt de meldingen van alle dode runderen, varkens, schapen en geiten bij in I&R, maar geen uitvalcijfers van geboorte/ aanvoer tot aan de slachtleeftijd.

43

Wat is het aantal dieren dat is overleden tijdens transport, uitgesplitst naar soort, in de jaren 2024 en 2025?

Antwoord

Het aantal dieren dat tijdens transport overlijdt wordt niet geregistreerd.

44

Hoeveel kameelachtigen worden er in Nederland gehouden voor melk? Hoeveel geslacht?

Antwoord

In 2024 zijn er 2 kameelachtigen geslacht. Alleen inrichtingen waar kameelachtigen worden gehouden, worden per 1 januari 2025 geregistreerd.

45

Hoeveel vissen uitgesplitst per soort bevinden zich in aquacultuur in Nederland? Hoeveel bedrijven zijn er?

Antwoord

Het is onbekend om hoeveel vissen het precies gaat. In Nederland worden de volgende vissoorten gekweekt: forel, zalm, yellow tail, tarbot, meerval, paling, snoekbaars, steur, tilapia en claresse. Het gaat hierbij in totaal om circa

25 bedrijven die vis op land kweken in recirculatiesystemen. Daarnaast worden in de Nederlandse wateren ook schelpdieren gekweekt, te weten mosselen (bodemkweek en hangcultuur) en oesters door respectievelijk circa 100 mosselbedrijven en circa 40 oesterbedrijven.

46

Hoeveel dieren kwamen om door uitvallen van de ventilatie in stallen in 2024 en 2025?

Antwoord

Er is geen centrale registratie van dierlijke slachtoffers door uitval van ventilatiesystemen in stallen. Er is daarom geen betrouwbaar aantal bekend. Wel heeft mijn voorganger in 2021 veehouders opgeroepen om een melding te maken bij de NVWA als men duidelijke aanwijzingen heeft dat dieren door verstikking of door uitval van systemen om het leven zijn gekomen bij stallen die kunstmatige ventilatie gebruiken (Kamerstuk 28286, nr. 1210). Hier wordt ook aandacht voor gevraagd in het plan van aanpak hittestress (Kamerstuk 28286, nr. 1296). Momenteel inventariseert de NVWA hoeveel van deze meldingen de afgelopen jaren zijn gedaan bij de NVWA. Om systeemuitval zo veel mogelijk te voorkomen en snel actie te kunnen ondernemen wanneer het ventilatiesysteem onverhoopt uitvalt, zijn de open normen over nood- en alarmsystemen in stallen ingevuld (Kamerstuk 28286, nr. 1293). In stallen waarbij de gezondheid en het welzijn van het dier afhankelijk zijn van kunstmatige ventilatie is een alarmsysteem en alarmplan verplicht. Ook is sinds 1 juli 2024 een noodstroomaggregaat verplicht.

47

Hoeveel vis vingen Nederlandse rederijen in 2024 (in tonnen en aantallen), uitgesplitst naar soort? Hoe verhoudt dit zich tot eerdere jaren?

Antwoord

Een uitsplitsing naar rederij is niet mogelijk. Rijksdienst van Ondernemend Nederland (RVO) beschikt over de gegevens van vissersvaartuigen die in het Nederlandse register van vissersvaartuigen zijn opgenomen. Nederlandse reders kunnen ook schepen onder buitenlandse vlag bezitten. Zie het antwoord op vraag 48 voor vangsten vanuit Nederlandse vissersschepen.

48

Hoeveel vis vingen Nederlandse vissersschepen in 2024 (in tonnen en aantallen), uitgesplitst naar soort? Hoe verhoudt dit zich tot eerdere jaren?

Antwoord

Door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) geregistreerde vangsten van de Nederlandse vissersvaartuigen in 2024 zijn per soort weergegeven in

onderstaande tabel. Dit betreft de vangsten in tonnen, in aantallen wordt dit niet geregistreerd. In deze tabel zijn de verschillen ten opzichte van 2023 opgenomen. De categorie 'overig' betreft soorten waarvan in 2024 minder dan 1 ton werd gevangen. Door afronding op tonnen is bij sommige soorten bij eenzelfde hoeveelheid toch een procentuele af- of toename in vangsten vermeld.

	2024		verschil ten opzichte van 2023	
soortnaam	vangst (ton)		hoeveelheid (ton)	percentage
Amerikaanse zwaardschede	176			
Ansjovis	3		-13	-82%
Atlantische Braam	17		11	179%
Atlantische horsmakreel	11.826		1.298	12%
Blankvoorn	1		0	-12%
Blauwe haai	1		1	122%
Blauwe wijting	90.872		5.835	7%
Blauwvintonijn	6		5	485%
Blonde rog	199		50	34%
Bokvis	2		-1	-26%
Bonito	1.086		1.005	1.236%
Bot	476		-44	-9%
Brasem	1		0	-21%
Ceratoscopelus maderensis	5		-29	-86%
Chinese wolhandkrab	33		-13	-29%
Congeraal			2	17%

**Directie Financieel
Economische Zaken**

Ons kenmerk
FEZ / 99252969

	12			
Degenvis	83		62	292%
Diaphus effulgens	1		1	
Diklipharder	5		-6	-54%
Doornhaai	5		2	74%
Dunlipharder	69		-4	-6%
Engelse poon	121		-15	-11%
Europese heek	113		-51	-31%
Europese sardine	11.221		749	7%
Europese spinkrab	59		45	328%
Evervis	46		-23	-34%
Franse tong	2		0	-20%
Fregattonijn	259		171	195%
Gaffelkabeljauw	5		4	316%
Gaffelmakreel	26		26	
Geep	12		11	1.146%
Gestreepte tonijn	27		-34	-56%
Gevlekte gladde haai	7		5	255%
Gevlekte rog	96		-4	-4%
Gewone pijlinktvis	2.317		123	6%
Gewone zeekat	1.248		182	17%

**Directie Financieel
Economische Zaken**

Ons kenmerk
FEZ / 99252969

Glabek-zeemeerval	6		6	
Gladde haai	105		7	7%
Gouden sardinella	85		-44	-34%
Grauwe poon	114		-64	-36%
Griet	360		86	31%
Grootkopharder	55		55	
Grote gaffelmakreel	338		329	3.578%
Grote pieterman	148		-26	-15%
Grote pijlinktvis	3		1	63%
Grote zilversmelt	7.416		2.357	47%
Haring	92.782		18.470	25%
Haringhaai	2		2	
Heilbot	10		5	103%
Hondshaai	177		-58	-25%
Japanse oester	49		33	199%
Japanse tapijtschelp	69		69	
Kabeljauw	800		108	16%
Kever	6		3	112%
Kleine zwaardschede	4.861		-848	-15%
Kokkel	4.025		2.157	115%
Koolvis	145		-27	-16%

**Directie Financieel
Economische Zaken**

Ons kenmerk
FEZ / 99252969

Kreeft	16		-21	-57%
Langoustine	749		-123	-14%
Leng	7		3	94%
Madeira-sardinella	35		-79	-69%
Makreel	18.379		-2.420	-12%
Mul	1.553		-215	-12%
Noordzeegarnaal	12.332		4.740	62%
Noordzeekrab	476		20	4%
Paling	2		-1	-46%
Pijlinktvisachtigen	19		-5	-20%
Pomfret	1		1	
Reuzenhaai	6		6	
Rode pijlinktvis	3		3	
Rode poon	1.209		-316	-21%
Ruwe haai	1		0	-24%
Schar	837		106	14%
Scharretong	1		0	3%
Schelvis	998		516	107%
Schol	6.502		-1.775	-21%
Scomber colias	1.748		-3.632	-68%
Sint-Jacobsschelp	24		1	4%

**Directie Financieel
Economische Zaken**

Ons kenmerk
FEZ / 99252969

Snoekbaars	10	7	251%
Spaanse makreel	213	-607	-74%
Spaanse zeebrasem	3	-9	-74%
Spiering	99	92	1.292%
Spisula subtruncata	3.975	939	31%
Sprot	49	17	52%
Steenbolk	314	42	15%
Stekelrog	414	158	62%
Stevige strandschelp	7.216	0	0%
Strandkrab	67	2	3%
Tarbot	870	27	3%
Tong	2.986	-216	-7%
Tongschar	102	-6	-5%
Venusschelp	1	1	
Wijting	1.874	615	49%
Witje	16	3	22%
Witte koolvis	11	5	81%
Wulk	298	-31	-9%
Zeebaars	223	-12	-5%
Zeebrasem	15	15	
Zeeduivel	212	74	54%

Zeekarper	104		-8	-7%
Zeewolf	29		16	124%
Zonnevis	11		0	1%
Overig	3			

49

Hoeveel vis werd in Nederland aangeland in 2024 (in tonnen en aantallen),
uitgesplitst naar soort? Hoe verhoudt dit zich tot eerdere jaren?

Antwoord

In onderstaande tabel zijn de door RVO geregistreerde aanlandingen per soort weergegeven die in de Nederlandse havens in 2024 zijn gedaan. Dit betreft aanlandingen in tonnen, in aantallen wordt dit niet geregistreerd. Dit zijn zowel aanlandingen van Nederlandse vaartuigen als buitenlandse vaartuigen. In deze tabel zijn verschillen ten opzichte van 2023 opgenomen. De categorie 'overig' betreft soorten waarvan in 2024 minder dan 1 ton werd aangeland. Door afronding op tonnen is bij sommige soorten bij eenzelfde hoeveelheid toch een procentuele af- of toename in aanlandingen vermeld.

	2024	Verskil t.o.v. 2023	
Soortnaam	Aanlanding (ton)	hoeveelheid (ton)	percentage
Amerikaanse ponen	19	-9	-33%
Amerikaanse zwaardschede	176	176	
Ansjovis	3	-13	-82%
Atlantische Braam	3	0	-3%
Atlantische horsmakreel	7.715	1.164	18%
Blankvoorn	1	0	-10%
Blauwbaars	4	4	
Blauwe wijting	177.409	1.848	1%

**Directie Financieel
Economische Zaken**

Ons kenmerk
FEZ / 99252969

Blauwe zeewolf	1	1	803%
Blonde rog	185	49	36%
Bonito	617	617	
Bot	492	-35	-7%
Brasem	1	0	-26%
Campogramma glaycos	225	225	
Cephalopoda	69	-23	-25%
Ceratoscopelus maderensis	5	-29	-86%
Chileense horsmakreel	3.906	-5.238	-57%
Chinese wolhandkrab	31	-14	-31%
Congeraal	10	3	42%
Cubiceps caeruleus	18	3	21%
Degenvis	60	60	
Diaphus effulgens	1	1	
Diklipharder	4	-5	-58%
Doornhaai	6	3	106%
Draakvis	1	0	44%
Dunlipharder	66	-4	-6%
Engelse poon	53	-33	-39%
Europese heek	63	-86	-58%
Europese rivierkreeft	2	2	

**Directie Financieel
Economische Zaken**

Ons kenmerk
FEZ / 99252969

Europese sardine	4.075	2.073	104%
Europese spinkrab	19	5	38%
Evervis	49	-50	-50%
Franse tong	2	-2	-55%
Fregattonijn	3	3	
Gaffelkabeljauw	1	1	61%
Geep	6	5	567%
Gestreepte tonijn	3	3	
Gevlekte gladde haai	7	2	30%
Gevlekte rog	119	-11	-8%
Gewone pijlinktvis	2.047	-241	-11%
Gewone zeekat	668	91	16%
Gladde haai	40	-16	-28%
Gladde haaien	1	1	669%
Gouden sardinella	17	17	
Grauwe poon	115	-81	-41%
Griet	394	59	18%
Grote pieterman	94	-38	-29%
Grote pijlinktvis	1	-1	-43%
Grote zilversmelt	7.551	2.652	54%
Harders	3	-2	-41%

**Directie Financieel
Economische Zaken**

Ons kenmerk
FEZ / 99252969

Haring	150.166	2.914	2%
Heilbot	7	2	56%
Hondshaai	126	-88	-41%
Horsmakrelen	154	39	33%
Japanse oester	49	33	199%
Japanse tapijtschelp	69	69	
Kabeljauw	366	8	2%
Kamschelp	1	0	18%
Kever	12	6	105%
Kleine tonijn	1	1	
Kleine zwaardschede	4.861	-848	-15%
Kogeltonijn	23	20	593%
Kokkel	4.014	2.161	117%
Koolvis	111	-48	-30%
Kortvinpijlinktvis	1	0	300%
Kreeft	31	-9	-23%
Lampanyctus macdonaldi	18	18	
Langoustine	1.363	-131	-9%
Leng	7	4	142%
Madeira-sardinella	1	1	
Makreel	40.981	-10.801	-21%

**Directie Financieel
Economische Zaken**

Ons kenmerk
FEZ / 99252969

Mul	971	-361	-27%
Noordzeegarnaal	10.106	6.133	154%
Noordzeekrab	3.008	-584	-16%
Pacifische bonito	7	-9	-57%
Paling	2	-1	-45%
Pijlinktvisachtigen	67	23	51%
Pijlinktvissen	96	29	43%
Ponen	2	-3	-60%
Reuzenpijlinktvis	26	-17	-40%
Rode pijlinktvis	49	41	490%
Rode poon	1.230	-322	-21%
Rogachtigen	5	2	44%
Schar	672	60	10%
Schelvis	1.334	619	87%
Schol	7.251	-3.139	-30%
Scomber colias	95	95	
Sint-Jacobsschelp	30	-18	-38%
Snoekbaars	10	7	253%
Spaanse makreel	667	-2.022	-75%
Spaanse zeebrasem	2	2	
Spiering	99	92	1.292%

**Directie Financieel
Economische Zaken**

Ons kenmerk
FEZ / 99252969

Spisula subtruncata	3.975	939	31%
Sprot	50	16	47%
Steenbolk	132	-65	-33%
Stekelrog	526	125	31%
Stevige strandschelp	7.216	27	0%
Strandkrab	67	2	3%
Tarbot	1.133	16	1%
Tong	3.372	-149	-4%
Tongschar	113	-62	-35%
Venusschelp	1	0	57%
Wijting	1.833	460	33%
Witje	20	-31	-61%
Witte koolvis	2	2	636%
Witte zeemeerval	3	3	
Wulk	162	-29	-15%
Zeebaars	169	-13	-7%
Zeebarbelen	1	0	46%
Zeeduivel	57	12	27%
Zeeduivels	32	-17	-35%
Zeekarper	72	-16	-19%
Zeekrabbensoorten	5	5	

Zeewolf	11	7	211%
Zeewolven	5	0	0%
Zonnevis	5	-3	-37%
overig	4		

50

Hoeveel inspecties voerde de NVWA in 2024 uit in de visserijsector (op zee en in havens)? Hoe vaak werden daarbij overtredingen geconstateerd?

Antwoord

In 2024 zijn door de NVWA 1074 zeevisserij gerelateerde inspecties uitgevoerd. Bij 170 inspecties zijn overtredingen geconstateerd (15,8%). Bij het aanlanden van vis zijn 166 verificatie-aanlandinspecties uitgevoerd. Bij 31 inspecties zijn overtredingen geconstateerd (18,7%).

51

Hoeveel inspecties hebben er in 2024 en 2025 plaatsgevonden bij viskwekerijen, uitgesplitst naar diersoort, en wat waren de uitkomsten van deze inspecties?

Antwoord

In het kader van diergezondheid zijn in 2024 zeven inspecties uitgevoerd bij viskwekerijen:

Uitgesplitst per diersoort:

- 3 inspecties bij schelpdieren hatcheries
- 1 inspectie bij een garnalenkwekerij
- 1 inspectie bij een forelkwekerij
- 1 inspectie bij een palingkwekerij
- 1 inspectie bij een beekridderkwekerij

5 van deze inspecties betreft een aanvraag erkenning aquacultuurinrichting en 2 zijn reguliere inspecties. Er zijn geen overtredingen geconstateerd. In 2025 is tot nu toe 1 inspectie uitgevoerd bij een kwekerij van Black Cod. Dit betreft een aanvraag aquacultuur erkenning.

52

Hoeveel kikkers bedoeld voor consumptie werden er in 2024 in Nederland ingevoerd?

Antwoord

In 2024 zijn vijf zendingen met in totaal 56 ton bevroren kikkerbillen ingevoerd.

53

Hoeveel ander 'exotisch vlees' (denk daarbij aan aap, huanaco, python, dolfijn, et cetera) werd er in 2024 en 2025 in Nederland ingevoerd, uitgesplitst naar diersoort?

Antwoord

In 2024 vlees is ingevoerd van de volgende diersoorten:

Fazant:	75 zendingen, in totaal 569 ton
Hert:	224 zendingen, in totaal 1936 ton
Zebra:	2 zendingen, in totaal 8 ton
Antilope:	1 zending, in totaal 4 ton
Konijn/haas:	2 zendingen, in totaal 1 ton
Rendier:	1 zending, 4 ton

In 2025 is tot 1 mei vlees ingevoerd van de volgende diersoorten:

Fazant:	16 zendingen, in totaal 179 ton
Hert:	52 zendingen, in totaal 468 ton
Krokodil:	1 zending, in totaal 10 ton
Konijn/haas:	1 zendingen, in totaal 25 ton
Kikkerbillen:	3 zendingen, in totaal 16 ton

54

Hoeveel haaienvinnen en andere haaiproducten werden er in 2024 en 2025 in Nederland ingevoerd?

Antwoord

In 2024 zijn zestien zendingen met in totaal 18.000 kilo haaienvlees ingevoerd van buiten de EU. Er wordt niet apart geregistreerd welk deel daarvan haaienvinnen zijn. In 2025 zijn tot 1 mei zeven zendingen met in totaal 8.000 kilo haaienvlees ingevoerd van buiten de EU. Er wordt niet apart geregistreerd welk deel daarvan haaienvinnen zijn.

55

Hoeveel Antarctische krill (*Euphausia superba*) en krillproducten werden er in 2024 en 2025 in Nederland ingevoerd?

Antwoord

Tussen 1 januari 2024 en 30 april 2025 zijn geen Antarctische krill en krillproducten ingevoerd.

56

Hoeveel aquariumvissen werden er in 2024 en 2025 in Nederland geïmporteerd?

Antwoord

In 2024 werden 19.132.537 aquariumvissen geïmporteerd en in 2025 werden tot 1 mei 3.042.375 aquariumvissen geïmporteerd.

57

Hoeveel buffelhoudereien zijn er op dit moment in Nederland en hoeveel buffels worden daar gehouden?

Antwoord

Elk jaar leggen ondernemers in het kader van de Gecombineerde Opgave (GO) diegegevens en locatiegegevens vast. Dit gebeurt elk jaar op 1 april. Op 1 april 2025 zijn door ondernemers in totaal 41 inrichtingen opgegeven waar in totaal 4.885 buffels werden gehouden.

58

Hoeveel dieren van welke soort zijn er in 2024 en 2025 gedood in de Oostvaardersplassen en hoeveel hiervan zijn gebruikt/waren geschikt voor menselijke consumptie?

Antwoord

In de tabel hieronder kunt u lezen hoeveel dieren er in 2024 en 2025 zijn gedood in de Oostvaardersplassen en hoeveel hiervan zijn gebruikt/waren geschikt voor menselijke consumptie:

Aantal gedode dieren in de Oostvaardersplassen	2024	Aangeboden voor consumptie	januari t/m april 2025	Aangeboden voor consumptie
Edelhert	430	Er zijn 231 edelherten aangeboden voor menselijke consumptie. De overigen waren weliswaar geschikt voor consumptie, maar zijn in het veld achtergelaten als onderdeel van de voedselketen van in het wild levende	553	Er zijn 228 edelherten aangeboden voor consumptie. De overigen waren weliswaar geschikt voor consumptie, maar zijn in het veld achtergelaten als onderdeel van de voedselketen van in het wild levende dieren.

		dieren.		
Konikpaard	80	68 zijn naar het slachthuis gegaan. 12 oudere hengsten waren niet geschikt voor consumptie vanwege risico op verhoogde dioxine- waarden.	0	0
Heckrund	12	Heckrunderen uit de Oostvaardersplasse n mogen niet voor menselijke consumptie worden aangeboden.	74	Heckrunderen uit de Oostvaardersplasse n mogen niet voor menselijke consumptie worden aangeboden.

59

Hoe staat het met de uitvoering van het aangenomen amendement van het lid Wassenberg (Kamerstuk 35892, nr. 22)?

Antwoord

Begin dit jaar zijn gesprekken gevoerd met o.a. hobbydierhouders, slangenhouders, dierentuinen, dierenartsen en ondernemers in de huisdierenbranche. Ook de NVWA, LID en politie zijn betrokken bij de eerste uitwerking. Op basis van alle input wordt nu gewerkt aan de concept-AMvB.

60

Hoeveel bedrijven houden in 2024 en 2025 kalkoenen voor de productie van vlees?

Antwoord

In 2024 een aantal van 23 bedrijven en in 2025 een aantal van 21 bedrijven.

61

Hoeveel NVWA-controles hebben er in 2024 en 2025 plaatsgevonden in de kalkoenenhouderij?

Antwoord

In 2024 is één kalkoenbedrijf geïnspecteerd op basis van een melding. In het kader van een naleefmeting zijn in 2025 28 kalkoenbedrijven door de NVWA gecontroleerd.

62

Hoeveel kalkoenen werden er in 2024 en 2025 geslacht in Nederlandse slachthuizen?

Antwoord

In 2024 zijn er volgens gegevens van de NVWA in Nederland 4.192 kalkoenen geslacht. In 2025 zijn er tot 1 mei 2025 1.444 kalkoenen geslacht.

63

Welke fixatiemethoden worden er gebruikt in reguliere slachthuizen voor het slachten van runderen, geiten en schapen? Welke fixatiemethoden worden gebruikt in slachthuizen die dieren slachten volgens religieuze riten?

Antwoord

In reguliere slachthuizen worden verschillende fixatiemethoden gebruikt, waarbij een fixatietoestel gebruikt kan worden (dat is niet verplicht). Runderen in reguliere slachthuizen worden over het algemeen staand gefixeerd met behulp van een fixatiebox met of zonder kopfixatievoorziening. Schapen en geiten worden staand gefixeerd door beperking van de beschikbare ruimte of door gebruikmaking van een V-vormige transportband, of in rugligging in een fixatietoestel. In slachthuizen die dieren slachten volgens religieuze riten is mechanische fixatie van runderen, schapen en geiten verplicht, waarbij geen menskracht mag worden gebruikt voor de fixatie zelf. Runderen worden in rugligging gefixeerd in een kantelkooi of staand gefixeerd in een fixatiebox met borst-/buiklift. Een kopfixatievoorziening is in beide situaties verplicht. Schapen en geiten worden in rugligging of zijligging gefixeerd in een fixatietoestel of staand gefixeerd door gebruikmaking van een V-vormige transportband.

64

Hoe vaak heeft de NVWA de afgelopen jaren op moeten treden bij ballooning bij de slacht volgens religieuze riten?

Antwoord

De NVWA registreert ballooning niet.

65

Hoeveel bedrijven houden in 2024 en 2025 konijnen voor de productie van konijnenvlees?

Antwoord

Op basis van gegevens die door ondernemers jaarlijks wordt aangeleverd in het kader van de Gecombineerde Opgave (GO) op 1 april van ieder jaar zijn de volgende getallen bekend. Op 1 april 2024 waren er 34 locaties waar konijnen

werden gehouden voor de productie van konijnenvlees. Op 1 april 2025 waren er 32 locaties waar konijnen werden gehouden voor de productie van konijnenvlees.

66

Hoeveel NVWA-controles hebben er in 2024 en 2025 plaatsgevonden in de konijnenhouderij?

Antwoord

In 2024 en 2025 hebben geen NVWA-controles plaatsgevonden bij konijnenhouderijen.

67

Hoeveel konijnen zijn in 2024 en 2025 geslacht in Nederlandse slachthuizen?

Antwoord

In 2024 en tot 1 mei 2025 zijn in Nederland geen konijnen geslacht in erkende slachthuizen.

68

Hoeveel schapen zijn er tot nu toe in 2025 geslacht? Hoeveel in totaal in 2024?

Antwoord

In 2024 zijn in Nederland 557.804 schapen geslacht en t/m 1 mei 2025 zijn dat er 155.883.

69

Hoeveel schapen zijn er in 2024 en 2025 gedood door honden? Hoeveel door vossen? Hoeveel door goudjakhals? Hoeveel door de wolf? Hoeveel daarvan stonden achter een bewezen wolfwerend raster?

Antwoord

In 2024 en 2025 (tot en met 26 mei) zijn door de wolf 2881 schapen gedood (1030 vastgestelde aanvallen). Bij 49 van deze aanvallen was sprake van een wolfwerend raster dat voldeed aan de adviesnorm. Het aantal aanvallen van honden, vossen of goudjakhalsen op schapen wordt niet structureel bijgehouden. BIJ12 houdt meldingen bij van vermoedelijke wolvenaanvallen. Er zijn daarom geen cijfers over het aantal schapen dat wordt gedood door honden, vossen of goudjakhalsen. Uit DNA-onderzoek blijkt dat er bij een klein aandeel van de gemelde gevallen van een wolvenaanval sprake is van een aanval door een hond, een vos of een goudjakhals. Het betreft in 2024 en 2025 (tot en met 26 mei) 64 door honden gedode schapen (in 50 vastgestelde aanvallen), 1 door een vos gedood schaap (1 aanval) en geen door de goudjakhals gedode schapen. Geen

van de door de honden of vossen gedode schapen stond achter een wolfwerend raster.

70

Welke onderzoeken, inclusief titel en publicatiedatum zijn er bij u bekend over het verdoven van kreeften en krabben?

Antwoord

Het onderzoek naar verdoven van krabben en kreeften begint met begrijpen hoe het bewustzijn van deze dieren werkt. Voor dat laatste is er in 2024 een rapport ("Specificaties voor het elektrisch bedwelmen van de Noordzeekrab en Europese kreeft: een aanzet", nr1490) gepubliceerd dat ook gedeeld is met de Kamer (Kamerstuk 21501-32, nr. 1673). Verder wordt dit jaar een tweede rapport verwacht op dit gebied en is het onderzoek naar het daadwerkelijk verdoven nu ook in gang gezet. Over dit hele proces is begin dit jaar gecommuniceerd met de Kamer (Kamerstuk 28286, nr. 1377).

71

Hoeveel kreeften en krabben worden jaarlijks in Nederland geconsumeerd?

Antwoord

Deze aantallen zijn niet bekend.

72

Hoeveel kreeften en krabben worden jaarlijks in Nederland geproduceerd?

Antwoord

In Nederland worden geen krabben en kreeften geproduceerd. Krabben en kreeften worden uitsluitend wild gevangen. Het gaat hierbij zowel om zeekreeft en krab, als om exotische rivierkreeften en wolhandkrabben uit de binnenwateren. In 2024 werd door Nederlandse vissersvaartuigen circa 16 ton kreeft en 634 ton krabben (diverse soorten, zie ook antwoord op vraag 48) gevangen.

73

Hoeveel kreeften en krabben worden jaarlijks geïmporteerd en geëxporteerd?

Antwoord

Voor de import van kreeften en krabben, zie het antwoord op vraag 26. In 2024 zijn certificaten van de NVWA voor ongeveer 2.112.000 kg kreeften en krabben afgegeven voor export naar derde landen.

74

Wat zijn de welzijnsproblemen bij kreeften en krabben?

Antwoord

Dit heeft met name betrekking op de situatie waarbij krabben en kreeften voor consumptie levend worden gekookt. In lijn met de motie hierover bent u eerder geïnformeerd dat een verbod hierop versneld zal worden ingevoerd. De voorbereidingen hiervoor lopen inmiddels. Over dit proces bent u begin dit jaar geïnformeerd (Kamerstuk 28286, nr. 1377).

75

Hoeveel mosselen worden jaarlijks in Nederland geconsumeerd?

Antwoord

Bij het ministerie van LNV zijn er geen exacte cijfers over de consumptie van vis/schaal-/schelpdieren in Nederland. De schatting is evenwel dat de jaarlijkse consumptie van mosselen in Nederland circa 10% bedraagt van de jaarlijkse kweekproductie. Dit komt ongeveer overeen met circa 4 miljoen kilo per jaar.

76

Hoeveel mosselen worden jaarlijks in Nederland geproduceerd?

Antwoord

De productie van in Nederland gekweekte mosselen bedraagt jaarlijks circa 30 – 40 miljoen kilo. In seizoen 2023/2024 bedroeg de productie circa 32,5 miljoen kilo.

77

Hoeveel mosselen worden jaarlijks geïmporteerd en geëxporteerd?

Antwoord

In 2024 werden er 19 zendingen met in totaal 294 ton aan mosselen geïmporteerd. In 2025 werden er tot 1 mei negen zendingen met in totaal 181 ton aan mosselen geïmporteerd.

Voor export van mosselen naar derde landen wordt door NVWA geen gegevens bijgehouden.

78

Wat zijn de welzijnsproblemen bij gekweekte mosselen?

Antwoord

Er zijn geen welzijnsproblemen bekend bij het kweken van mosselen. Bij deze kweek wordt geen bemesting gebruikt en ook is geen zoet water nodig. Er worden geen pesticiden, antibiotica of andere additieven toegepast.

79

Hoeveel garnalen worden jaarlijks in Nederland geconsumeerd?

Antwoord

Volgens cijfers van het Nederlands Visbureau werd in 2022 in totaal 3,7 miljoen kilo Hollandse garnalen geconsumeerd. Gegevens over andere garnalen zijn ons niet bekend.

80

Hoeveel garnalen worden jaarlijks in Nederland geproduceerd?

Antwoord

Garnalen worden in Nederland niet geproduceerd, maar alleen wild gevangen. In 2024 werd door Nederlandse vissersvaartuigen circa 12.332 ton garnalen gevangen (zie ook antwoord op vraag 48).

81

Hoeveel garnalen worden jaarlijks geïmporteerd en geëxporteerd?

Antwoord

In 2024 werden er 2.950 zendingen met in totaal 51.582 ton aan garnalen geïmporteerd uit derde landen. In 2025 werden er tot 1 mei 706 zendingen met in totaal 11.666 ton aan garnalen geïmporteerd uit derde landen. Voor export van garnalen naar derde landen wordt door NVWA geen gegevens bijgehouden.

82

Wat zijn de welzijnsproblemen bij garnalen vanuit de visvangst en kweek?

Antwoord

Betreffende garnalenvangst: de sorteer- en verwerkingslijn aan boord is zo kort mogelijk, dit beperkt het risico op welzijnsproblemen. Betreffende garnalenkweek: er is in Nederland enkel op zeer kleine schaal sprake van garnalenkweek. Er zijn bij LVVN geen welzijnsproblemen bekend bij deze garnalenkweek.

83

Wat is de huidige bijdrage op het bruto nationaal product (bnp) vanuit de schaaldierensector?

Antwoord

Bij LVVN zijn geen cijfers over de omzet van de schaaldiersector bekend.

84

Hoeveel ondernemingen (in zoverre bekend) doden kreeften en krabben door ze levend te koken?

Antwoord

Precieze aantallen zijn niet bekend. Ik ben inmiddels in gesprek met Koninklijke Horeca Nederland (KHN) ter voorbereiding op het verbod op levend koken. KHN heeft daarbij aangegeven dat levend koken op dit moment nog maar beperkt wordt toegepast en dat veelal wordt gewerkt met een messnede voorafgaand aan het koken.

85

Welke onderzoeken, inclusief titel en publicatiedatum, zijn er in de laatste vijf jaar gedaan op het gebied van vissenwelzijn?

Antwoord

Er loopt een onderzoek naar het bedwelmen op zee aan boord van vissersschepen voor de soorten tarbot en schol. Hiervoor zijn eerst de kwalificaties vastgesteld waaraan elektrische bedwelming zou moeten voldoen ("Stunning of Captured Plaice and Turbot at Sea: Provisions to Ensure Improved Welfare", 2022). Op dit moment loopt de tweede fase om te komen tot een systematiek die ook aan boord van vissersschepen kan worden toegepast. Voor krabben en kreeften is eveneens onderzocht welke kwalificaties nodig zijn voor elektrische verdoving van deze dieren. Hierover bent u eerder geïnformeerd met Kamerbrief (Kamerstuk 21501-32, nr. 1673).

86

Welke pilots zijn er de laatste vijf jaar uitgevoerd op het gebied van vissenwelzijn en met welke resultaten?

Antwoord

Hiervoor verwijs ik u naar het antwoord op vraag 85.

87

Wat is de Nederlandse inzet op het Europese Unie (EU)-beleidsdossier aquacultuur?

Antwoord

Voedselzekerheid en duurzame voedselvoorziening zijn belangrijke kernpunten, zowel voor Nederland als voor de EU. Aquacultuur kan een belangrijke bijdrage leveren aan duurzame voedselvoorziening. De inzet hierbij is het stimuleren van innovatie voor zowel de schelpdiersector als de viskweek op land. Ook is de inzet om offshore aquacultuur in windparken mogelijk te maken.

88

Wat is de verwachte tijdslijn van het EU visserij- en aquacultuurbeleid?

Antwoord

De Europese Commissie (EC) is exclusief bevoegd voor het EU visserij- en aquacultuurbeleid dat wordt gevormd door het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB). Momenteel wordt het GVB door de EC geëvalueerd. Naar verwachting zal de EC de evaluatie in de eerste helft van 2026 publiceren. Gezien de uitdagingen voor de visserijsector en het noodzakelijke toekomstperspectief voor vissers zet het kabinet in op een herziening van het GVB in de lijn met de inzet waarover de Tweede Kamer in de afgelopen periode meerdere keren is geïnformeerd (onder meer Kamerstukken 31501-32, nr. 1705 en 1701).

89

Wat is de krachtenanalyse op lidstaatniveau ten aanzien van het verhogen van EU-dierenwelzijnswetgeving?

Antwoord

In principe geven vrijwel alle lidstaten aan dierenwelzijn belangrijk te vinden. In relatie tot de houderij van landbouwhuisdieren wordt vooral door Zweden, Denemarken, Duitsland, Oostenrijk, België, Slovenië en Nederland verbetering van het gemeenschappelijk EU-dierenwelzijnsniveau bepleit. De meeste andere, vooral Zuid- en Oost-Europese lidstaten tonen zich terughoudend. In relatie tot de EU-transportverordening voor levende dieren zijn eveneens de zgn. 'Vughtgroep-lidstaten' (NL, DK, DE, ZWE, AT en BE) voorstander van het aanscherpen van betreffende EU-regelgeving, evenals Slovenië. Een grote meerderheid van de lidstaten (PT, CY, FR, EL, HU, IE, LV, LT, RO, ES, IT, POL, BUL, CZ, FI) is kritisch ten aanzien van aanscherping van regelgeving voor transport.

90

Hoeveel gesprekken hebben er, zowel op ambtelijk niveau als op bewindspersoonniveau, sinds het aannemen van Amendement van het lid Vestering (Kamerstuk 35398, nr. 23) door de Tweede en Eerste Kamer, plaatsgevonden met de koepelorganisaties Plukon Food Group, EW Group, Agrifirm, VanDrie Group, PALI Group, Friesland Campina, Vreba Melkvee en Vion Food Group?

Antwoord

In mei 2021 is het amendement Vestering (Kamerstuk 35398, nr. 23) door de Eerste Kamer aangenomen. Vervolgens is door opeenvolgende bewindspersonen en ambtenaren intensief overleg geweest over de duiding van dit amendement, de verwachte implicaties en mogelijke oplossingen daarvoor. Uiteraard betrof dit zowel intern als extern overleg. Er is door het ministerie geen administratie bijgehouden van het aantal gesprekken en evenmin is vastgelegd met welke

bedrijven of koepelorganisaties is gesproken. Het is gebruikelijk om met partijen waarop de voorgestelde wet- of regelgeving van toepassing is, in gesprek te gaan.

91

Welke wetenschappers zijn betrokken geweest in welke tijdsfase van de totstandkoming van de algemene maatregel van bestuur (AMvB) inzake dierwaardige veehouderij?

Antwoord

Bij de totstandkoming van de AMvB Dierwaardige veehouderij zijn verschillende wetenschappers op verschillende momenten betrokken. Zo zijn bij het inzichtelijk krijgen van de gedragsbehoeftes per diersoort dierinhoudelijk experts van Wageningen University & Research (WUR) betrokken, eveneens hebben zij meegedacht bij de vormgeving van mogelijke maatregelen die invulling zouden kunnen geven aan deze gedragsbehoeftes. Daarnaast heeft WSER/CAF de economische impact van maatregelen in kaart gebracht en heeft Wageningen Livestock & Research expertinschattingen gedaan voor de mogelijke impact van verschillende maatregelen op emissies.

92

Wanneer wordt het houd- en handelsverbod voor kortsnuitige honden en katten naar de Kamer gestuurd?

Antwoord

Zoals aangegeven in de appreciatie van de Motie Graus en Kostić inzake een handel- en houdverbod voor dieren die niet mogen worden gefokt in Nederland (Kamerstuk 36600 XIV, nr. 36), moet een houdverbod goed onderbouwd en goed handhaafbaar zijn. Een houdverbod kan daarom alleen gelden voor kenmerken die bij elk individueel dier ernstig lijden veroorzaken en die bij ieder dier op iedere leeftijd betrouwbaar vast te stellen zijn (handhavingscriteria). Ik zie vooralsnog geen mogelijkheden om een houdverbod in te stellen voor kortsnuitige katten, aangezien hier geen handhavingscriteria voor zijn. Er zijn wel duidelijke handhavingscriteria voor het fokken met kortsnuitige honden. Zoals in de verzamelbrief dierenwelzijn gezelschapsdieren van 13 juli 2023 (Kamerstuk 28286, nr. 1303) staat uiteengezet kunnen deze echter niet worden gebruikt voor een houdverbod, onder andere doordat de criteria pas betrouwbaar vastgesteld kunnen worden bij een hond vanaf 1 jaar oud. Ik onderzoek daarom momenteel of er een kenmerk is dat wel betrouwbaar kan worden vastgesteld bij puppy's en dat een goede voorspeller is van het al dan niet voldoen aan (een van) de handhavingscriteria op 1-jarige leeftijd. Zoals eerder geantwoord op een vraag van het lid Kostić tijdens het tweeminutendebat dieren buiten de veehouderij op 5 december 2024 (CD d.d. 23/10), zal ik de Kamer in het najaar van 2025 laten

Ons kenmerk
FEZ / 99252969

weten of ik mogelijkheden zie om een houdverbod voor extreem kortsnuitige honden in te stellen en hoe dat er dan uit zou komen te zien.

93

Welke (internationale, nationale en lokale) meet- en monitoringsinstrumenten voor gemeenten ten aanzien van het lokale voedselaanbod zijn op dit moment bekend?

Antwoord

Er is geen eenduidige definitie van wat beschouwd kan worden als lokaal voedselaanbod. Wel zijn er op nationaal niveau verschillende initiatieven van gemeentes en provincies om voor consumenten het lokaal voedselaanbod inzichtelijk te maken. Voorbeelden hiervan zijn de City Deal Gezonde en Duurzame Voedselomgeving, Slow Food en Sittaslow. Soms is hier ook een monitoringsinstrument aan verbonden.

Er zijn bij ons weten geen internationale of nationale meet- en monitoringsinstrumenten voor het lokale voedselaanbod. Wel kan de landbouwproductie in Nederland afgeleid worden uit de resultaten van de landbouwtellingen en gecombineerde opgave.

94

Welke argumenten lagen ten grondslag op het verlenen van ontheffing voor het gebruik van zandvis, kwartel, muskuseend, zoetwaterkabeljauw en beekridder als productiedier en tot wanneer zijn deze ontheffingen verleend?

Antwoord

De ontheffingen voor het gebruik van zandvis, kwartel, muskuseend, zoetwaterkabeljauw en beekridder als productiedier zijn verleend op basis van een advies van een expert die gekeken heeft naar het risico voor de volksgezondheid, diergezondheid, de mogelijke impact op de inheemse flora en fauna en het welzijn van het dier.

Diersoort	Kenmerk	Geldig tot
zandvis	1370028271810	25 juli 2029
kwartel	WDP/10/2018/003	6 januari 2026
muskuseend	WDP/10/2020/001	8 oktober 2025
Zoetwater-kabeljauw	9990003987621	25 juni 2025
beekridder	WDP/10/2019/003	20 november 2024, verlenging 20 november 2029

Alle verleende ontheffingen staan op de website van de RVO⁴, inclusief de individuele beoordelingen en afwegingen die zijn gemaakt en de datum tot wanneer deze geldig zijn.

95

Wat is de lijst van diersoorten waar een aanvraag voor een ontheffing voor productie is ingediend maar nog niet is toegekend?

Antwoord

Bij RVO zijn 2 aanvragen voor ontheffing nog in beoordeling. Dit betreft de Arapaima en de Japanse kwartel. Tegen afwijzing van de ontheffingsverlening voor witte muggenlarven loopt een beroep.

96

Hoeveel varkens zijn er in 2024 vroegtijdig gestorven, onderverdeeld naar biggen, fokberen, slachtbiggen, slachtzeugen, vleesvarkens en zeugen/fokgelten?

Antwoord

Doodmeldingen van het aantallen dieren worden geregistreerd in het I&R systeem. Dit zijn de aantallen dieren die dood zijn gegaan; een deel ervan is natuurlijk doodgegaan van ouderdom of doodgeboren. Vroegtijdige sterfte kan niet uit deze gegevens gehaald worden.

Biggen	3.508.731	
Fokberen	197	
Slachtzeug	8.600	
Vleesvarken	349.280	
Zeugen en fokgelten	59.106	

97

Hoeveel opfokberen, zowel niet-dekrijp als dekrijp, leven er in Nederland?

Antwoord

Varkens worden niet individueel geïdentificeerd en geregistreerd in I&R waardoor niet bekend is hoeveel opfokberen er zijn. Maar uit de gecombineerde opgave de volgende aantallen opgegeven met peildatum 1 april 2024:

Nog niet dekrijpe beren 50kg >	1.115
Dekrijpe fokberen	4.910

⁴ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/productiedierenlijst>.

Van de opfokberen tot 50 kg zijn geen cijfers bekend omdat deze aantallen worden meegenomen bij de aantallen opfokzeugen.

98

Wat was in 2024 het gemiddelde aantal biggen dat een zeug in de Nederlandse varkenshouderij per worp krijgt?

Antwoord

Er vindt geen individuele registratie van varkens plaats. Dit betekent dat er geen geboorten of leeftijden van varkens wordt vastgelegd.

99

Wat was in 2024 de gemiddelde verwachte transporttijd van geëxporteerde Nederlandse varkens naar Spanje, inclusief eventuele rusttijd?

Antwoord

De gemiddelde verwachte transporttijd voor Nederlandse varkens naar Spanje bedraagt ongeveer 22 uur (exclusief laden en lossen). Bij deze transporttijd is het aandoen van een rustplaats niet nodig voor varkens.

100

Wat was in 2024 de maximale verwachte transporttijd van geëxporteerde Nederlandse varkens naar Spanje en Duitsland, inclusief eventuele rusttijd?

Antwoord

De maximale verwachte transporttijd voor Nederlandse varkens naar Spanje bedraagt ongeveer 1 dag en 3 uur, met daarbij 24 uur rusten en laden en lossen maakt dat 2 dagen en 5 uur. Voor Duitsland zijn de meeste lange transporten net rond de 8 uur, de maximale tijd is 12 uur (exclusief laden en lossen).

101

Hoeveel varkens zijn geregistreerd als DOA in absolute aantallen in 2024 bij slachthuizen?

Antwoord

In 2024 zijn ongeveer 4.900 varkens geregistreerd als DOA bij slachthuizen.

102

Hoeveel kalveren zijn er in 2024 geïmporteerd, met welk doel, met welke verdeling in leeftijdscategorie, uitgesplitst naar land van herkomst?

Antwoord

In onderstaande tabel staat het aantal geïmporteerde kalveren in 2024.

Het gaat om het aantal kalveren onderverdeeld in de leeftijdscategorie 0-14, 14-56, 56-180, 180-365 dagen en de landen van herkomst per categorie. In het Identificatie en Registratie (I&R) systeem wordt niet vastgelegd met welk doel runderen worden geïmporteerd.

JAAR	LANDNAAM	Import 0-14 dagen	Import 14- 56 dagen	Import 56-180 dagen	Import 180-365 dagen
2024	BELGIË	3.105	44.408	2.064	5.125
2024	DENEMARKEN	10	43.016	353	52
2024	DUITSLAND	2	542.058	1.591	275
2024	ESTLAND	0	280	0	0
2024	FRANKRIJK	5	3.663	55	5.369
2024	IERLAND	5	76.653	1.760	574
2024	ITALIË	0	0	0	2
2024	LETLAND	0	1.297	12	92
2024	LUXEMBURG	4.934	18.391	22	478
2024	OOSTENRIJK	0	0	0	1
2024	PORTUGAL	0	0	0	3
2024	ROEMENIË	0	0	4	42
2024	TSJECHIË	0	196	77	423
2024	ZWEDEN	0	1	0	1
2024	ZWITSERLAND	0	0	0	1

103

Hoeveel kalveren zijn er geslacht in 2024?

Antwoord

In 2024 zijn er in Nederland ongeveer 1,49 miljoen kalveren geslacht.

104

Hoeveel kalveren zijn er in 2024 geëxporteerd, met welk doel, met welke verdeling in leeftijdscategorie, uitgesplitst naar land van bestemming?

Antwoord

In onderstaande tabel staat het aantal geëxporteerde kalveren in 2024. Het gaat om het aantal kalveren onderverdeeld in de leeftijdscategorie 0-14, 14-56, 56-180, 180-365 dagen. In het Identificatie en Registratie (I&R) systeem wordt niet vastgelegd met welk doel en naar welke landen runderen worden geëxporteerd.

Ons kenmerk
FEZ / 99252969

Geëxporteerde kalveren	Leeftijd 0-14 dagen	Leeftijd 14-56 dagen	Leeftijd 56-180 dagen	Leeftijd 180-365 dagen
2024	3	359	57.259	180.144

105
Wat is het aantal geboortemeldingen van alle typen rundveebedrijven in 2023 en 2024 en de kalversterfte, uitgesplitst naar het aantal doodgeboren kalveren, sterfte tot 14 dagen na geboorte, de sterfte tussen 14 en 56 dagen na geboorte, de sterfte tussen 56 en 180 dagen na geboorte en de sterfte tussen 180 en 365 dagen na geboorte?

Antwoord
In onderstaande tabel staan de aantallen geboorte en sterftcijfers per categorie van alle rundveehouders in Nederland voor 2023 en 2024.

	2023	2024
Geboortemeldingen	1.521.622	1.489.144
Doodgeboren kalveren	107.742	115.020
Sterfte kalveren 0 tot 14 dagen	45.214	51.151
Sterfte kalveren 14 tot 56 dagen	39.849	41.920
Sterfte kalveren 56 tot 180 dagen	38.382	37.946
Sterfte kalveren tussen 180 tot 365 dagen	13.638	14.442

106
Hoeveel vleeskalveren zijn er in 2024 in Nederland opgezet?

Antwoord
In I&R wordt geen onderscheid gemaakt tussen melkvee en vleesvee. In I&R worden geen gegevens bijgehouden van opzetten van vleeskalveren of andere rundercategorieën.

107
Wat is de stand van zaken omtrent het landelijk meldpunt voor bijtincidenten en gevaarlijk gedrag voor honden (Kamerstuk 28286, nr. 1352)?

Antwoord

De laatste stand van zaken zal op korte termijn met de Kamer worden gedeeld in de verzamelbrief dieren buiten de veehouderij.

108

Wat is de stand van zaken omtrent de verplichte cursus om kennis bij hondeneigenaren te vergroten (Kamerstuk 28286, nr. 1363)?

Antwoord

De laatste stand van zaken zal op korte termijn met de Kamer worden gedeeld in de verzamelbrief dieren buiten de veehouderij.

109

Wat is de stand van zaken omtrent een landelijk geldende muilkorf- en aanlijnplicht voor honden die gevaarlijk gedrag vertonen (Kamerstuk 28286, nr. 1363)?

Antwoord

De laatste stand van zaken zal op korte termijn met de Kamer worden gedeeld in de verzamelbrief dieren buiten de veehouderij.

110

Wat is de stand van zaken omtrent het systeem identificatie en registratie (I&R) Kat?

Antwoord

De invoering van de chip- en registratieplicht voor katten heeft helaas vertraging opgelopen. De afstemming rondom de uitvoering van de chip- en registratieplicht door de RVO duurt langer dan verwacht. Hier wordt hard aan gewerkt. Zodra dit is afgerond kan de AMvB in consultatie gaan.

111

Wat is de stand van zaken omtrent het aangekondigde onderzoek naar kortsnuiten en impulsaankopen?

Antwoord

Dit onderzoek is afgerond en wordt op korte termijn met de Kamer gedeeld in de verzamelbrief dieren buiten de veehouderij.

112

Hoeveel overtredingen zijn er in 2024 geconstateerd met betrekking tot vangletsel bij pluimvee (totaal en per herkomstland), opgesplitst naar type pluimvee?

Antwoord

In 2024 zijn er 357 overtredingen met betrekking tot vangletsel geconstateerd. De gegevens uitgesplitst per land en diersoort zijn als volgt:

Nederland – totaal 61 overtredingen (vleeskuikens 60, eenden 1)

Duitsland - totaal 243 overtredingen (vleeskuikens: 240; moederdieren/legghennen: 3).

België - totaal 50 overtredingen (vleeskuikens: 48; moederdieren/legghennen: 2).

Frankrijk - totaal 2 overtredingen (vleeskuikens: 2).

Denemarken - totaal 1 overtreding (vleeskuikens: 1).

113

Met welke interventies (mededeling, waarschuwing, boete of corrigerende interventie) zijn de overtredingen van vangletsel bij pluimvee in 2024 opgevolgd? Kunt u dit uitsplitsen per type pluimvee, overtreding en type interventie?

Antwoord

Overtredingen voor vangletsel bij pluimvee (indien >1% vangletsel in een koppel) werden in 2024 volgens het Algemene Interventiebeleid afgedaan met een boete. Dit geldt alléén voor Nederlandse overtreders. In 2024 zijn er 60 boeterapporten opgesteld bij vleeskuikens en 1 boeterapport opgesteld bij eenden. Bij al deze overtredingen zijn zowel de pluimveehouder als de verantwoordelijke vangploeg beboet.

Voor buitenlandse overtreders wordt een melding via het National Contact Point Animal Welfare verstuurd naar de betreffende lidstaat. Aan de hand van de door de NVWA verstrekte gegevens kunnen de lidstaten verder actie ondernemen tegen de overtreders. In vraag 112 werden de meldingen uitgesplitst per lidstaat en diersoort al toegelicht.

Overigens heeft het College voor Bezwaar en Beroep in april 2025 geoordeeld dat met de methodiek die door de NVWA gehanteerd wordt voor het vaststellen van vangletsel niet bepaald kan worden op welke plek in de keten het vangletsel is ontstaan. Dit houdt in dat de NVWA voor alle overtredingen die zich nog in het juridische traject bevinden de opgelegde boete herroept en de procedure afbreekt. De NVWA beraadt zich op een alternatieve handhavingsmethode die ervoor moet zorgen dat het welzijn bij pluimvee geborgd blijft. Monitoring vindt nog steeds plaats, maar interventies blijven achterwege.

114

Hoe vaak is een vangploeg of houder in 2024 in bezwaar of beroep gegaan tegen een interventie naar aanleiding van een overtreding van vangletsel bij pluimvee? Kunt u dit uitsplitsen naar type pluimvee, type interventie, en naar vangploeg of houder?

Antwoord

De NVWA is medio 2024 overgegaan op een nieuw systeem van registreren van bezwaar en beroepszaken. Gelet op de aantallen zaken op het gebied van vangletsel is het op korte termijn niet mogelijk om exacte cijfers te geven over bezwaren en beroepen van vangploeg of houder op het gebied van vangletsel in 2024.

115

Hoeveel inspecties zijn er, uitgesplitst per jaar, van 2020 tot op heden gedaan door de NVWA waarbij de NH₃-concentratie en CO₂-concentratie zijn gemeten in een varkensstal?

Antwoord

Vanaf 2018 heeft de NVWA gewerkt met een handhavingsprotocol dat gebruikt wordt om te bepalen of stalklimaat schadelijk is. In dit protocol zijn indicatoren opgenomen die gebruikt kunnen worden om inzicht te krijgen in situaties waarbij het stalklimaat onvoldoende gewaarborgd is en er mogelijk sprake is van verminderd dierenwelzijn en verminderde diergezondheid. Bij inspecties waarbij het handhavingsprotocol is gebruikt, zijn de meetresultaten niet centraal vastgelegd. Het is daarom niet mogelijk om van iedere inspectie waarbij de ammoniak- en/of koolstofdioxide concentratie is gemeten, de resultaten te achterhalen. Echter, naar aanleiding van Wob- en Woo-verzoeken is informatie over stalklimaat in varkensstallen en welzijn van varkens over de periode 1 januari 2010 tot en met 2 maart 2021 en 1 januari tot en met 30 juni 2022 openbaar gemaakt.

Bij 51 inspecties (2 in 2023 afgerond, 47 in 2024 en 2 in 2025) die zijn uitgevoerd voor een naleefmeting van de welzijnsregels voor varkens, zijn tevens concentraties ammoniak en koolstofdioxide gemeten. Deze metingen zijn verricht om meer informatie te krijgen over de concentraties van deze gassen in de stallen. Bijvoorbeeld in hoeverre dit varieert tussen bedrijven of binnen een bedrijf. Deze metingen zijn voor dit doel wel centraal vastgelegd in het bedrijfssysteem van de NVWA. De metingen zijn opgenomen in de tabel onderaan het antwoord. Op één van de bedrijven heeft de meting in combinatie met het waarnemen van dierkenmerken bij de varkens geleid tot een officiële waarschuwing.

De praktijk heeft uitgewezen dat het handhavingsprotocol waarmee vanaf 2018 is gewerkt onvoldoende houvast biedt voor effectief toezicht. Daarom is door het ministerie van LNV in 2022, in overleg met de NVWA, aan Wageningen UR de opdracht gegeven om de mogelijkheden te onderzoeken om het huidige protocol aan te scherpen en te verduidelijken. Zodat NVWA-inspecteurs duidelijk kunnen vaststellen of het stalklimaat al dan niet schadelijk is. Dit onderzoek is eind

**Directie Financieel
Economische Zaken**

Ons kenmerk
FEZ / 99252969

december 2024 afgerond. De uitkomsten van dit onderzoek worden meegewogen in het traject om te komen tot een nog meer dierwaardige veehouderij.

JAAR	NH3	CO ₂
2023	5, 12, 7, 26, 8, 9, 7, 6	2100, 2300, 2800, 1600, 1900, 1400, 3600, 1900
2023	1, 3, 11, 6	4300, 2300, 1800, 1600
2024	12	900
2024	A	A
2024	5, 7, 6, 21, 12, 15	1200, 1400, 1900, 2100, 2900, 2300
2024	6, 10, 30, 26, 23, 17	1500, 1000, 3100, 2500, 2300, 1900
2024	2, 8, 5, 11, 15, 7	2600, 2800, 1500, 2300, 1500, 2300
2024	16, 18, 44, 15, 29, 15	3000, 3200, 3500, 1200, 2000, 2000
2024	21, 17, 23, 32, 37, 21	2300, 1500, 2000, 2100, 2600, 2100
2024	4, 2, 10, 6, 7, 8	4400, 3200, 3600, 3100, 2900, 2700
2024	9, 13, 16, 14, 11, 9	4300, 3300, 2300, 1100, 1500, 1500
2024	52, 45, 43, 18, 20, 21	3800, 3800, 3200, 2200, 2800, 2600
2024	6, 13, 13, 17, 25, 25	3500, 3200, 1800, 4500, 4200, 2800
2024	1, 2, 2, 2, 1, 3	1000, 700, 1400, 1500, 1200, 1500
2024	3, 11, 12, 20, 22, 23	1600, 2200, 3200, 2200, 2400, 2800
2024	15, 16, 47, 31, 23, 35	4300, 3000, 3700, 2100, 3200, 2900
2024	18, 23, 17, 15, 13, 13	3800, 2600, 1900, 1900, 2500, 2200
2024	4, 2, 9, 10, 11, 5	2600, 4700, 4000, 5100, 5700, 4000
2024	3, 9, 8, 17, 22, 14	2800, 3100, 2400, 2400, 1800, 1800
2024	15, 16, 15, 8, 62, 20, 25	3200, 2600, 1800, 1200, 4100, 2900, 3400
2024	12	1400
2024	1, 19, 10, 15	3600, 4400, 400, 3200
2024	31, 52, 29, 30, 16, 17	1000, 1100, 1200, 1500, 1800, 2700
2024	5, 5, 5, 5, 4, 5	1600, 1700, 1500, 1400, 1400, 1400
2024	7, 7, 19, 17, 11, 13	1100, 800, 2100, 1500, 1900, 1400
2024	3, 2, 1, 1, 1	1100, 900, 600, 1100, 600
2024	41, 45, 31, 31, 27, 68	2800, 2700, 2000, 1900, 2900, 2000
2024	10, 11, 13	2100, 2700, 3200
2024	3, 9, 4, 9	3400, 2000, 2100, 2900
2024	1, 5, 3, 5, 2, 2	2400, 2700, 1300, 1600, 1200, 2400

2024	14, 12, 11, 16, 17, 16	1100, 1500, 1400, 2300, 2700, 2400
2024	13, 23, 26, 29, 30, 25	2700, 2700, 2700, 3600, 3500, 3800
2024	2, 2, 3, 5, 5, 5	1200, 900, 1200, 1900, 1400, 1500
2024	6, 7, 6, 17, 9, 6	1800, 1300, 1700, 2600, 900, 900
2024	6, 13, 12, 14, 14, 19, 18, 16, 17, 18, 23, 21	4700, 2600, 3800, 2400, 3800, 2700, 2800, 2700, 2300, 1900, 2900, 1600
2024	3	900
2024	9, 24, 18, 10, 32, 17	600, 1300, 600, 700, 800, 1000
2024	25, 20, 11, 11, 11, 16	2700, 2700, 1600, 1700, 1400, 2300
2024	8, 6, 9, 4, 14, 20	700, 400, 600, 600, 600, 700
2024	3, 7, 9, 7, 11, 11	4500, 3600, 5300, 3500, 3300, 3300
2024	17, 40, 30, 34, 43, 29	3700, 5300, 3800, 3000, 2400, 2400
2024	19, 61, 43, 54, 45, 79	3300, 3800, 4800, 3000, 3000, 3000
2024	15, 24, 17, 53, 33, 45	3100, 2400, 2700, 2400, 2000, 3300
2024	2, 2, 4, 4, 3, 4	960, 400, 400, 200, 700, 400
2024	20, 33	2800, 3600
2024	28, 18, 23, 57, 63, 67, 68	3700, 3100, 3800, 3400, 2600, 2100, 2800
2024	16, 12, 9, 11, 13, 9	2010, 1700, 1750, 2010, 2010, 1950
2024	40, 27, 18, 15, 19, 13	4000, 1500, 1400, 1700, 2700, 900
2024	19, 22, 22, 25, 18, 18	1600, 1200, 2500, 2600, 3200, 2600
2025	25, 7, 51	4800, 4700, 4200
2025	23	2600

116

Wat was de NH₃- en CO₂-concentratie bij elk van de inspecties uitgevoerd door de NVWA in een varkensstal van 2020 tot op heden, uitgesplitst per jaar?

Antwoord

Ik verwijs hiervoor naar het antwoord op vraag 115.

117

Bij hoeveel van de inspecties van 2020 tot op heden waarbij NH₃- en CO₂-concentraties zijn gemeten in een varkensstal is er, uitgesplitst naar overtreding van NH₃- of CO₂-concentratie, een overtreding van schadelijke stalklimaat (artikel 2.5 lid 4 Besluit houders van dieren (Bhd)) vastgesteld?

Antwoord

De hoogte van een gemeten NH₃- en/of CO₂-concentratie is op zichzelf niet doorslaggevend bij de vaststelling van een overtreding van artikel 2.5 lid 4 Besluit houders van dieren. Ik verwijs verder naar het antwoord op vraag 115.

118

Met welke interventies zijn, uitgesplitst per type overtreding en type interventie, de overtredingen van een schadelijk stalklimaat (specifiek schadelijke NH₃- en CO₂-concentratie) opgevolgd van 2020 tot op heden?

Antwoord

Ik verwijs hiervoor naar het antwoord op vraag 115.

119

Hoeveel meervalkwekerijen waren er, uitgesplitst per jaar, van 2020 tot op heden actief in Nederland?

Antwoord

Dit wordt niet geregistreerd.

120

Hoeveel vissen (of ton) meerval werden er van 2020 tot op heden gekweekt per kwekerij per jaar, uitgesplitst per jaar?

Antwoord

Deze gegevens worden niet bijgehouden.

121

Hoeveel van de vissen of ton meerval zijn er van 2020 tot op heden in Nederland geslacht per jaar, uitgesplitst per jaar?

Antwoord

Deze gegevens worden niet geregistreerd.

122

Wat is, uitgesplitst per jaar, het percentage van vissen of ton meerval dat van 2020 tot op heden verdoofd is geslacht in Nederland?

Antwoord

Deze gegevens worden niet geregistreerd.

123

Wat is, uitgesplitst per jaar, het percentage van vissen of ton meerval dat van 2020 tot op heden verdoofd is geslacht in het buitenland?

Antwoord

Deze gegevens worden niet geregistreerd.

124

Hoeveel inspecties hebben in 2024 plaatsgevonden die toezagen op de naleving van artikel 1.6 lid 3 Bhd met betrekking tot schaduw en hitte bij kalfjes in iglo's?

Antwoord

Hoeveel inspecties zijn uitgevoerd op naleving van artikel 1.6 lid 3 Bhvd specifiek met betrekking tot schaduw en hitte bij kalveren in iglo's, wordt niet specifiek bijgehouden. In 2024 zijn in totaal 292 (her)inspecties op dierenwelzijn uitgevoerd op melkveebedrijven met kalveren, waarbij dit onderwerp indien van toepassing meegenomen is.

125

Bij hoeveel van de inspecties die toezagen op naleving van artikel 1.6 lid 3 Bhd bij hitte en schaduw voor kalfjes in iglo's zijn er overtredingen geconstateerd, uitgesplitst naar type overtreding en type interventie?

Antwoord

In 2024 zijn drie overtredingen van artikel 1.6 lid 3 Bhvd geconstateerd bij kalveren op melkveebedrijven met betrekking tot hitte. In één geval is een officiële waarschuwing gegeven en in twee gevallen is een mondelinge mededeling gegeven.

126

Bij hoeveel van de interventies opgelegd bij een overtreding van artikel 1.6 lid 3 Bhd bij hitte en schaduw voor kalfjes in iglo's is de houder in bezwaar of beroep gegaan?

Antwoord

In 2024 is er één bezwaarzaak geweest naar aanleiding van een afgewezen handhavingsverzoek wegens hittestress voor kalfjes in een iglo. Deze bezwaarzaak heeft geleid tot het opleggen van een schriftelijke waarschuwing aan een houder. Tegen deze waarschuwing is de indiener van het handhavingsverzoek in beroep gegaan.

127

Hoeveel overtredingen zijn er van 2020 tot en met heden vastgesteld voor de overschrijding van de maximum toegestane dichtheid van 42 kilogram per vierkante meter (kg/m²) (artikel 2.50 lid 4 Bhd) bij vleeskippen?

Ons kenmerk
FEZ / 99252969

Antwoord

2020: 174

2021: 149

2022: 248

2023: 57

2024: 36

128

Met welke interventie zijn de overtredingen van artikel 2.50 lid 4 Bhd bij vleeskippen opgevolgd van 2020 tot op heden? Kunt u dit uitsplitsen per jaar en interventie?

Antwoord

Meerdere overtredingen van één bedrijf kunnen worden geclusterd binnen 1 interventie.

Jaar	Schriftelijke/Officiële Waarschuwingen	Rapport van Bevindingen
2020	22	29
2021	38	31
2022	23	16
2023	16	21
2024	14	17

129

Hoe vaak is in de tijdsperiode van 2020 tot op heden de houder in bezwaar of in beroep gegaan tegen de interventie opgelegd als gevolg van overtreding van artikel 2.50 lid 4 Bhd bij vleeskippen?

Antwoord

Het aantal bezwaar- en beroepzaken wordt niet op dat niveau geregistreerd. De NVWA registreert vanaf 2021 op dit niveau wel het aantal rechterlijke uitspraken en dat zijn er sindsdien twaalf.

130

Hoeveel vleeskippen zijn in 2024 in Nederland opgezet, uitgesplitst voor elke toegestane bezettingscategorie (minder dan 33 kg/m²; tussen 33 en 39 kg/m² en tussen 39 en 42 kg /m²), en uitgesplitst per ras (inclusief een categorie 'onbekend')?

Antwoord

De onderstaande tabel is op basis van de per december 2024 geregistreerde bezettingscategorie per stal.

Categorie welzijn- vleeskuikens	RAS	RAS_OMSCHRIJVING	AANTAL_ TOT_AANVOER
	AFK	Aviagen Fokproduct	17.100
	AVI	Cobb Avian	50.400
	CB5	Cobb 500	4.300
	CBB	Cobb	12.400
	CBY	Cobb bijproducten	61.560
	DK	Kippen diverse rassen	1.762
	HBJ	Hubbard JA57	2.790.429
	HBN	Hubbard JA87	13.100
	RBY	Ross Bijproducten	852.227
	RSD	Ross 308	2.961.538
1 - minder dan 33 kg/m2	AVI	Cobb Avian	218.350
1 - minder dan 33 kg/m2	CBB	Cobb	328.843
1 - minder dan 33 kg/m2	DK	Kippen diverse rassen	158.931
1 - minder dan 33 kg/m2	HBJ	Hubbard JA57	68.697.153
1 - minder dan 33 kg/m2	HBN	Hubbard JA87	362.715
1 - minder dan 33 kg/m2	HBV	Hubbard bijproducten	21.510
1 - minder dan 33 kg/m2	RCL	Ranger Classic	115.740
1 - minder dan 33 kg/m2	RGO	Ranger Gold	2.387.910
1 - minder dan 33 kg/m2	ROW	Rowan Ranger	109.710
1 - minder dan 33 kg/m2	RRA	Ross Ranger	293.210
1 - minder dan 33 kg/m2	RSD	Ross 308	1.467.066
1 - minder dan 33 kg/m2	RUG	Rowan Rustic Gold	101.070

**Directie Financieel
Economische Zaken**

Ons kenmerk
FEZ / 99252969

2 - meer dan 33 kg/m2 en minder dan 39 kg/m2	AVI	Cobb Avian	29.790
2 - meer dan 33 kg/m2 en minder dan 39 kg/m2	CBB	Cobb	356.657
2 - meer dan 33 kg/m2 en minder dan 39 kg/m2	HBJ	Hubbard JA57	7.712.991
2 - meer dan 33 kg/m2 en minder dan 39 kg/m2	HBN	Hubbard JA87	26.430
2 - meer dan 33 kg/m2 en minder dan 39 kg/m2	RBY	Ross Bijproducten	300.712
2 - meer dan 33 kg/m2 en minder dan 39 kg/m2	RGO	Ranger Gold	298.287
Categorie welzijn vleeskuikens	Ras	Ras omschrijving	Aantal-tot-Aanvoer
2 - meer dan 33 kg/m2 en minder dan 39 kg/m2	ROW	Rowan Ranger	6.600
2 - meer dan 33 kg/m2 en minder dan 39 kg/m2	RSD	Ross 308	2.631.832
2 - meer dan 33 kg/m2 en minder dan 39 kg/m2	RUG	Rowan Rustic Gold	82.270
3 - meer dan 39 kg/m2 en minder dan 42 kg/m2	AFK	Aviagen Fokproduct	98.240
3 - meer dan 39 kg/m2 en minder dan 42 kg/m2	AVI	Cobb Avian	1.098.495
3 - meer dan 39 kg/m2 en minder dan 42 kg/m2	CBB	Cobb	331.992
3 - meer dan 39 kg/m2 en minder dan 42 kg/m2	CBY	Cobb bijproducten	307.460
3 - meer dan 39	DK	Kippen diverse rassen	427.252

kg/m2 en minder dan 42 kg/m2			
3 - meer dan 39 kg/m2 en minder dan 42 kg/m2	HBJ	Hubbard JA57	51.281.249
3 - meer dan 39 kg/m2 en minder dan 42 kg/m2	HBN	Hubbard JA87	868.948
3 - meer dan 39 kg/m2 en minder dan 42 kg/m2	HBV	Hubbard bijproducten	272.900
3 - meer dan 39 kg/m2 en minder dan 42 kg/m2	HRB	Hubbard REDBRO	22.950
3 - meer dan 39 kg/m2 en minder dan 42 kg/m2	RBY	Ross Bijproducten	10.857.540
3 - meer dan 39 kg/m2 en minder dan 42 kg/m2	RCL	Ranger Classic	56.870
3 - meer dan 39 kg/m2 en minder dan 42 kg/m2	RGO	Ranger Gold	1.517.050
3 - meer dan 39 kg/m2 en minder dan 42 kg/m2	RRA	Ross Ranger	249.282
3 - meer dan 39 kg/m2 en minder dan 42 kg/m2	RSD	Ross 308	136.535.803
3 - meer dan 39 kg/m2 en minder dan 42 kg/m2	RSZ	Ross 708	106.100
3 - meer dan 39 kg/m2 en minder dan 42 kg/m2	RUG	Rowan Rustic Gold	573.140

131

Hoeveel meldingen betreffende hitteproblematiek bij landbouwhuisdieren zijn er binnengekomen in de jaren 2020 tot op heden, opgesplitst per jaar?

Antwoord

In totaal heeft de NVWA 1799 meldingen ontvangen over boerderijdieren of het vervoer van dieren waarbij hitte is vermeld.

2020	468
2021	40
2022	532
2023	542
2024	217

132

Hoeveel procent van de meldingen met betrekking tot hitteproblematiek is telefonisch afgehandeld, vanaf 2020, uitgesplitst per jaar?

Antwoord

Hoeveel procent van de meldingen over hitteproblematiek telefonisch wordt afgehandeld, wordt niet bijgehouden.

133

Van de meldingen met betrekking tot hitteproblematiek die fysiek zijn bezocht van 2020 tot op heden, hoeveel procent daarvan was akkoord en hoeveel procent was niet akkoord, uitgesplitst per jaar?

Antwoord

De NVWA heeft naar aanleiding van meldingen over hitte bij het vervoer van dieren 9 inspecties uitgevoerd en alle 9 inspecties zijn akkoord bevonden.

2020	5 akkoord
2022	1 akkoord
2023	3 akkoord

Hieronder staat per jaartal aangegeven welk percentage van de hitte inspecties op het primaire bedrijf die naar aanleiding van meldingen zijn uitgevoerd akkoord en niet akkoord was.

Jaar	Fysieke controle n.a.v. melding	Akkoord	Niet akkoord
2020	119	89%	11%
2021	11	73%	27%
2022	98	88%	12%
2023	94	69%	31%
2024	47	72%	28%

134

Welke overtredingen zijn er vastgesteld bij de fysieke inspecties naar aanleiding van een melding met betrekking tot hitteproblematiek van 2020 tot op heden?

Antwoord

Op het primaire bedrijf gaat het meestal om het onvoldoende bieden van bescherming tegen slechte weersomstandigheden (artikel 1.6 lid 3 Bhvd), wanneer er overtredingen worden geconstateerd bij inspecties naar aanleiding van meldingen met betrekking tot hitte. Daarnaast kan geconstateerd worden dat er onvoldoende water voor de dieren aanwezig is (artikel 1.7 f Bhvd). Ook kunnen overtredingen geconstateerd worden die niet direct te maken hebben met hitteproblematiek.

135

Welke interventies zijn er van 2020 tot en met heden opgelegd naar aanleiding van een fysieke inspectie als gevolg van een melding met betrekking tot hitteproblematiek, uitgesplitst naar jaar en type interventie?

Antwoord

Jaar	Mondelinge mededeling	Officiële waarschuwing	Rapport van bevindingen	Proces verbaal
2020	2	9	2	
2021		3		
2022		12		
2023	20	8	1	
2024	7	6		

136

Hoeveel procent van de hittemeldingen die telefonisch zijn afgehandeld van 2020 tot op heden, zijn steekproefsgewijs fysiek bezocht om na te gaan of telefonisch afhandelen de juiste keuze was, uitgesplitst per jaar?

Antwoord

De NVWA voert geen steekproefsgewijze inspecties uit op meldingen die telefonisch zijn afgehandeld.

137

Bij hoeveel inspecties bij melkveehouderijen in 2024 is een overtreding geconstateerd van artikel 2.33 lid 2 Bhd?

Antwoord

In 2024 is één overtreding geconstateerd op artikel 2.33 lid 2 Bhvd tijdens dierenwelzijnsinspecties op melkveebedrijven.

138

Met welke interventie zijn de overtredingen van artikel 2.33 lid 2 Bhvd in 2024 opgevolgd, uitgesplitst per type?

Antwoord

Deze overtreding, zoals genoemd in antwoord op vraag 137, is afgedaan met een mondelinge mededeling.

139

Hoeveel dieren zijn in de afgelopen vijf jaar in een mestput of mestkelder terechtgekomen? Kunt u dit uitsplitsen per jaar, per diersoort en afloop (of de dieren het hebben overleefd of niet)?

Antwoord

Hiervoor verwijs ik u naar het antwoord op vraag 33.

140

Als het aantal dieren dat in mestputten of -kelder belandt, niet landelijk geregistreerd wordt, waarom gebeurt dat niet? Zijn er plannen om dit wel te doen?

Antwoord

Hiervoor verwijs ik u naar het antwoord op vraag 33.

141

Hoe vaak in de afgelopen vijf jaar hebben er mestexplosies plaatsgevonden, uitgesplitst per jaar?

Antwoord

Hiervoor verwijs ik u naar het antwoord op vraag 33.

142

Hoeveel dieren zijn er in de afgelopen vijf jaar afgevoerd door Rendac nadat zij zijn overleden door giftige stoffen afkomstig uit mest? Kunt u dit uitsplitsen per jaar en doodsoorzaak (val in mestput of giftige stoffen in stal)?

Antwoord

Hiervoor verwijs ik u naar het antwoord op vraag 33.

143

Hoeveel melkveestallen hadden in Nederland in 2024 een mestput of gierkelder onder de stal waar de dieren bovenop staan?

Antwoord

Deze gegevens zijn niet bij mij bekend.

144

Is controle op corrosie op stalvloeren een standaard onderdeel van reguliere inspecties bij primaire bedrijven?

Antwoord

De NVWA heeft geen handhavingstaak op bouwtechnische zaken op primaire bedrijven. Zoals aangegeven in antwoord op vraag 33, is de constructieve veiligheid van gebouwen geregeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Dit besluit is ook van toepassing op stallen en daarin toegepaste stalvloeren. Er gelden zowel eisen voor nieuwe als bestaande gebouwen. Bij nieuwbouw is de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het bouwen verantwoordelijk dat voldaan wordt aan het Bbl. De gemeente is daarbij bevoegd gezag en beoordeelt de vergunning en kan toezicht houden op de bouw. Bij bestaande bouw is de eigenaar verantwoordelijk dat de stalvloeren voldoen. Er geldt daartoe een algemene zorgplicht voor de eigenaar. Gemeenten hebben beleidsvrijheid hoe zij invulling geven aan toezicht en handhaving.

145

Hoe vaak vonden er in 2024 inspecties plaats waar de corrosie op stalvloeren door mestgassen is gecontroleerd?

Antwoord

Toezicht en handhaving op naleving van de bouwvoorschriften is belegd bij de gemeente. Er is geen landelijke registratie van deze inspecties.

146

Hoeveel onderzoek is er de afgelopen vijf jaar gedaan naar (de oorzaken, risico's of het tegengaan van) gevaarlijke mestgassen, mestexplosies en het doorzakken van stalvloeren, waarbij dieren in de mest zakken en kunnen overlijden?

Antwoord

Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 33 wordt momenteel samen met de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) in overleg met Brandweer Nederland, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) en de NVWA verkend hoe landelijk meer zicht verkregen kan worden in dit soort incidenten. Onderdeel van deze gesprekken is ook het verkennen van de mogelijkheden voor onderzoek naar de

oorzaken en risico's van dit soort incidenten, en hoe deze voorkomen kunnen worden.

147

Hoeveel veehandelaren die handelen in melkkoeien waren er in 2024 in Nederland? Kunt u dit uitsplitsen per provincie?

Antwoord

Runderen staan in het centrale Identificatie en Registratie (I&R) register geregistreerd bij een dierhouder. Verplaatsingen tussen locaties en dierhouders worden geregistreerd met een aan- en afvoermelding. In I&R staan geen gegevens geregistreerd van eventuele handelaren.

148

Hoeveel inspecties zijn er de afgelopen vijf jaar gedaan bij veehandelaren of hoeveel onderzoeken zijn er gedaan naar veehandelaren die handelen in melkkoeien, hoeveel overtredingen zijn hier gevonden, hoeveel waarschuwingen zijn er gegeven en hoeveel boetes zijn er opgelegd? Kunt u dit uitsplitsen per jaar?

Antwoord

De NVWA heeft 521 inspecties uitgevoerd bij veehandelaren die handelen in melkkoeien.

Jaar	Totaal aantal inspecties	Officiële waarschuwing	Rapport van bevindingen	Proces-verbaal
2020	121	10	4	1
2021	186	5	2	2
2022	76	7	6	
2023	81	9	9	1
2024	57	8	6	

149

Hoeveel inspecties dierenwelzijn zijn er in 2023 en 2024 geweest per jaar op bedrijven met melkkoeien, uitgesplitst naar fysieke en administratieve inspecties en onderverdeeld in inspecties op basis van regulier toezicht, naleefmetingen, herinspecties, onder andere verscherpt toezichtbedrijven) en naar aanleiding van meldingen?

Antwoord Dierenwelzijnsinspecties bij melkveehouderijen worden fysiek uitgevoerd. Hieronder staat per jaar aangegeven hoeveel inspecties bij bedrijven met melkvee zijn uitgevoerd, uitgesplitst per aanleiding van de inspectie. In 2023 zijn in totaal 22 (her)inspecties en in 2024 41 (her)inspecties bij bedrijven onder

verscherpt toezicht met melkvee uitgevoerd. Deze hebben in het overzicht hieronder meestal de aanleiding herinspectie, maar kunnen ook plaats hebben gevonden naar aanleiding van bijvoorbeeld een melding. De NVWA voert bij de diverse doelgroepen onder haar toezicht voor dierenwelzijn, periodiek naleefmetingen uit (gemiddeld 1 keer per vijf jaar). Hierbij wordt de mate van naleving in de sector beoordeeld. Op basis van de resultaten, wordt in de jaren daarna bepaald hoe toezicht risico-gebaseerd wordt uitgevoerd. Bij de laatste naleefmeting voor melkvee, die in 2022-2023 werd uitgevoerd, bleek de naleving in de melkveesector hoog.

	Melding	Naleefmeting	Overig	Herinspectie
2023	277	124	48	131
2024	243	0	59	136

150

Hoeveel kalfjes zijn er geboren in 2023 en 2024, uitgesplitst per jaar?

Antwoord

Geboren kalveren	Aantal
2023	1.521.622
2024	1.489.144

151

Hoeveel kalfjes zijn er doodgeboren in 2023 en 2024, uitgesplitst per jaar?

Antwoord

Doodgeboren kalveren	Aantal
2023	107.742
2024	115.020

152

Hoeveel doodgeboren kalfjes na een dracht van zeven maanden zijn er gemeld in 2023 en 2024 en hoeveel na een dracht van acht maanden?

Antwoord

RVO houdt de meldingen van dode runderen en doodgeboren kalveren bij in het centrale Identificatie en Registratie (I&R) register. De oorzaak van de dood of de duur van een dracht is niet bekend en wordt daarom niet apart geregistreerd.

153

Hoeveel kalfjes zijn er in 2023 en 2024 gestorven in de eerste 14 dagen?

Antwoord

In onderstaande tabel staat het aantal kalveren die in de leeftijd van 0-14 dagen dood zijn gegaan in 2023 en 2024. Het gaat om de aantallen van gemerkte <oormerken> kalveren.

Gestorven kalveren in de leeftijd 0-14 dagen	Aantal
2023	45.214
2024	51.151

154

Hoeveel kalfjes zijn er in 2023 en 2024 gestorven op een leeftijd tussen 15 en 28 dagen?

Antwoord

In onderstaande tabel staat het aantal kalveren die in de leeftijd van 14 tot 28 dagen dood zijn gegaan in 2023 en 2024.

Gestorven kalveren in de leeftijd 14 tot 28 dagen	Aantal
2023	19.238
2024	20.978

155

Klopt het dat de geboorte van een kalf nog dezelfde dag kan worden geregistreerd in I&R?

Antwoord

Voor I&R rund geldt een meldtermijn van 3 werkdagen. Op het moment dat het kalf geboren is kan de houder de geboortemelding registreren in het I&R register. I&R is 24 uur en 7 dagen in de week bereikbaar.

156

Hoeveel Nederlandse slachthuizen slachten op dit moment nog zeugen, uitgesplitst naar kleine, middelgrote en grote slachthuizen? Kunt u deze slachthuizen uitsplitsen per provincie?

Antwoord

Er wordt geen onderscheid gemaakt in de registratie van mannelijke of vrouwelijke ouderdieren. In Nederland worden zeugen en/of beren geslacht in 2 grote slachthuizen, 6 middelgrote slachthuizen en 18 kleine slachthuizen. De grote slachthuizen liggen in de provincie Gelderland (2), de middelgrote in

Noord-Brabant (2), Overijssel (1), Groningen (1), Gelderland (1), Utrecht (1) en de kleine in Friesland (4), Drenthe (3), Overijssel (6), Noord-Brabant (2), Groningen (1), Gelderland (2).

157

Hoeveel Nederlandse slachthuizen slachten op dit moment nog afgemolken melkkoeien, uitgesplitst naar kleine, middelgrote en grote slachthuizen? Kunt u deze slachthuizen uitsplitsen per provincie?

Antwoord

Er wordt geregistreerd op runderen >20 maanden, niet specifiek op melkkoeien. In Nederland worden runderen >20 maanden leeftijd geslacht in 8 grote slachthuizen, 23 middelgrote slachthuizen en 34 kleine slachthuizen. De grote slachthuizen liggen in de provincies: Gelderland (3), Overijssel (2), Noord-Brabant (3), de middelgrote in Friesland (2), Gelderland (7), Groningen (1), Noord-Brabant (1), Noord-Holland (3), Overijssel (3), Utrecht (4), Zeeland (2) en de kleine in Drenthe (4), Friesland (9), Gelderland (5), Noord-Brabant (4), Groningen (2), Overijssel (7), Zuid-Holland (1), Noord-Holland (2).

158

Hoeveel Nederlandse slachthuizen slachten op dit moment nog vleeskuikenouderdieren, uitgesplitst naar kleine, middelgrote en grote slachthuizen? Kunt u deze slachthuizen uitsplitsen per provincie?

Antwoord

In Nederland worden vleeskuikenouderdieren geslacht in 1 groot slachthuis, 1 middelgroot slachthuis en 2 kleine slachthuizen. Het grote slachthuis ligt in de provincie Gelderland, de middelgrote in de provincie Noord-Brabant en de kleine in de provincie Noord-Brabant en Utrecht.

159

Hoeveel Nederlandse slachthuizen slachten op dit moment nog leghenouderdieren, uitgesplitst naar kleine, middelgrote en grote slachthuizen? Kunt u deze slachthuizen uitsplitsen per provincie?

Antwoord

De NVWA houdt geen gegevens bij over het type leghennen dat wordt geslacht en kan niet aangeven of in deze slachthuizen ook daadwerkelijk leghenouderdieren worden geslacht.

In Nederland worden leghennen in 2 grote slachthuizen geslacht. Deze slachthuizen liggen in Gelderland en Friesland. In Nederland worden leghennen in 1 middelgroot slachthuis geslacht en dit slachthuis ligt in Noord-Brabant. In

Nederland worden leghennen in 2 kleine slachthuizen geslacht, deze slachthuizen liggen in Noord-Brabant en Utrecht.

160

Hoe vaak is door NVWA-inspecteurs van de afdeling Handhaven strafrecht toegepast bij dierenwelzijnsovertredingen in 2021, 2022, 2023 en 2024?

Antwoord

Jaar	Totaal
2021	83
2022	105
2023	126
2024	120

161

Komt het bij het onbedwelmd slachten volgens religieuze riten nog voor dat bij grotere dieren, zoals vleesstieren, meer dan één snede wordt toegebracht, zoals wordt benoemd in de NVWA risicobeoordeling roodvleesketen 2024, hoofdstuk 10, Referentienummer 2024-010064695? Zo nee, hoe worden deze dieren dan onbedwelmd geslacht volgens religieuze riten, aangezien het Bureau Risicobeoordeling & onderzoek (BuRO) opmerkt dat het bij deze dieren noodzakelijk is om meer dan één snede toe te passen? Zo ja, hoe verhoudt dit zich dan tot het verbod op het meerdere keren uitvoeren van een halssnede (Kamerstuk 2024D34356)?

Antwoord

Het kan voorkomen dat de halssnede bij het onbedwelmd slachten volgens religieuze riten niet goed wordt uitgevoerd, waardoor dieren onvoldoende snel verbloeden. Slachthuisexploitanten zijn verplicht deze dieren op dat moment direct te bedwelmen en daarna pas een tweede halssnede toe te brengen. De NVWA is permanent aanwezig bij het onbedwelmd slachten en houdt hier toezicht op.

162

Hoeveel procent van de runderen, geiten en schapen worden gefixeerd bij de onbedwelmd slacht volgens religieuze riten? Welk deel van deze fixatie wordt mechanisch en welk deel wordt handmatig uitgevoerd? Bij welk deel van de fixatie worden de dieren op de rug gekanteld?

Antwoord

100% van de runderen, geiten en schapen wordt gefixeerd bij de onbedwelmd slacht volgens religieuze riten. In slachthuizen die dieren slachten volgens religieuze riten is mechanische fixatie van runderen, schapen en geiten verplicht,

waarbij geen menskracht mag worden gebruikt voor de fixatie zelf. De NVWA houdt geen gegevens bij over de fixatiemethode die slachthuizen toepassen. De NVWA houdt permanent toezicht op een correcte fixatie van dieren bij de onbedwelmde slacht volgens religieuze riten.

163

Waarom is het aangekondigde denkkader over stalbranden met een jaar vertraagd?

Antwoord

Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) ontwikkelt momenteel een denkkader brandveiligheid voor stallen. Het NIPV heeft bij het aannemen van de opdracht een inschatting gemaakt van de benodigde tijd. Gedurende de uitvoering bleek dat er toch meer tijd nodig is om de opdracht zorgvuldig uit te voeren. Voor de ontwikkeling van het denkkader is veel afstemming met externe stakeholders en deskundigen op het gebied van brandveiligheid een veehouderij nodig, onder andere in de vorm van expertsessies en een klankbordgroep. Daarnaast wordt het denkkader door een aantal externe stakeholders, waaronder veehouders, getoetst in de praktijk. Deze stappen vergen de nodige tijd en inspanning, maar dragen bij aan de uiteindelijke volledigheid en praktische toepasbaarheid van het denkkader. Om deze reden zal het denkkader in december 2025 gereed zijn, zoals ik uw Kamer geïnformeerd heb op 3 april 2025 (Kamerstuk 36600-XIV, nr. 78).

164

Kan de minister aangeven hoeveel agrarische bedrijven in 2024 genoodzaakt waren te stoppen met hun activiteiten, mede als gevolg van de stikstofmaatregelen, en wat het effect hiervan was op de voedselzekerheid en de zelfvoorzieningsgraad van Nederland, gezien het feit dat het aantal agrarische bedrijven verder is gedaald, mede onder invloed van beleid en marktontwikkelingen?

Antwoord

In 2024 is, net als in voorgaande jaren, sprake van een verdere daling van het aantal agrarische bedrijven (van 50.634 tot 49.900). Dit past binnen de trend van schaalvergroting en afname van het aantal land- en tuinbouwbedrijven. Er zijn in 2024 geen aanwijzingen dat er sprake is geweest van een opvallend groter aantal stoppers dan in eerdere jaren. De gemiddelde bedrijfsgrootte in de land- en tuinbouw blijft toenemen, wat wijst op schaalvergroting en een zekere mate van bedrijfscontinuïteit bij blijvende bedrijven.

Een agrarisch ondernemer kan vanwege tal van mogelijke redenen besluiten te stoppen met diens bedrijf; deze kunnen economisch van aard zijn, maar ook vanwege gebrek aan opvolging, persoonlijke afwegingen, mogelijk vanwege

stikstofmaatregelen, of een combinatie van eerdergenoemde of andere redenen. Er is geen centraal register waarin de motivatie achter het beëindigen van (agrarische) bedrijven wordt bijgehouden, derhalve is het zeer lastig zo niet onmogelijk om op individueel niveau exact het aantal stoppers te identificeren die vanwege stikstofmaatregelen overgingen tot beëindiging van hun bedrijf. Hoe dan ook kost het meerdere jaren om de impact van huidig beleid op de agrarische sector goed te kunnen evalueren en dit doen wij ook continu.

Als het gaat om de LBV+-regeling, welke heeft opengestaan van 3 juli 2023 tot en met 20 december 2024, betrof het 912 aanvragen, waarvan 842 reeds zijn toegekend. Ondernemers die een positieve subsidiebeschikking ontvangen zijn echter niet verplicht daadwerkelijk over te gaan tot beëindiging van hun bedrijf, maar kunnen aanspraak maken op subsidieverstrekking als aan de eisen van de regeling wordt voldaan. Het is om die reden nog niet mogelijk om, op basis van het aantal verstrekte positieve subsidiebeschikkingen, met zekerheid te bepalen hoeveel veehouderijlocaties daadwerkelijk beëindigd gaan worden.

165

Wat is de reden dat provincies een lagere beschikking hebben gekregen in het kader van de Subsidies Specifieke uitkeringen (SPUK)-regeling Programma Natuur 2e fase dan aanvankelijk toegewezen door uw ministerie, gezien het feit dat Zeeland zo een bedrag ontvangen dat 20 procent lager is dan aanvankelijk zou zijn toegekend?

Antwoord

Provincie Zeeland heeft een beschikking ontvangen voor het gehele maatregelpakket dat zij hebben aangevraagd in het kader van Programma Natuur fase 2. Er is een klein verschil tussen het aangevraagde bedrag en beschikte bedrag, omdat compensabele btw via het Btw-compensatiefonds zal worden ontvangen. Provincies zijn hiervan op de hoogte.

166

In hoeverre zijn de uitgaven in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) in 2024 gestuurd door Brusselse prioriteiten en wat was de ruimte voor nationaal maatwerk ter bescherming van de Nederlandse landbouwsector, gezien het feit een aanzienlijk deel van de landbouwsubsidies uit het GLB komt en de beleidsruimte voor nationale invulling beperkt lijkt?

Antwoord

Het Europese budget van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid wordt uitgegeven volgens het Nationaal Strategisch Plan (NSP). In dit NSP kan Nederland binnen de Europese kaders zelf prioriteit geven aan maatregelen. Zo zijn er Europees verplichte maatregelen of minimum budgetten voor bepaalde doelen,

daarnaast is er nationale keuze ruimte. In de voorbereiding voor het opstellen van het NSP is een Sterkte-Zwakte analyse gemaakt voor de Nederlandse landbouw. Op basis hiervan is het NSP verder uitgewerkt, waardoor het Europese budget binnen de kaders ingezet wordt op een manier die aansluit bij de Nederlandse situatie en behoeften.

167

Welk percentage van de Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)-begroting in 2024 is daadwerkelijk geïnvesteerd in technologische innovaties ter versterking van duurzame, productieve landbouw en hoe wordt de effectiviteit van deze innovaties geëvalueerd, gezien het feit dat innovatie als pijler wordt genoemd, maar het onduidelijk is welk deel van de investeringen structureel rendement oplevert in termen van voedselzekerheid en concurrentiekracht?

Antwoord

Op pagina 162, waarnaar verwezen werd in de vastgestelde lijst feitelijke vragen, gaat het niet over innovatie en technologische ontwikkelingen in de landbouw. Bij beantwoording van deze Kamervraag zijn we daarom uitgegaan dat verwezen wordt naar pagina 62 van het jaarverslag, de paragraaf waar het gaat over de Nationaal Groeifonds (NGF) voorstellen. Binnen Kennis en Innovatie (art. 23) wordt 4,9% geïnvesteerd aan NGF voorstellen. Dit percentage is berekend op basis van de totale begroting van de artikel 23 € 379,6 miljoen (kennis en innovatie).

De doeltreffendheid en doelmatigheid van het Nationaal Groeifonds als geheel zal iedere vijf jaar worden geëvalueerd. Zoals aangekondigd in Kamerbrief over de vaststelling van de begrotingsstaat van het Nationaal Groeifonds voor het jaar 2025 (Kamerstuk 36 600 L) zal de eerste evaluatie zal plaatsvinden in 2026, conform de Strategische Evaluatieagenda. Vervolgevaluaties zullen vanaf 2031 worden uitgevoerd. Daarbij zullen, zoveel als mogelijk, de effecten van de individuele NGF-projecten in kaart worden gebracht om op basis daarvan een uitspraak te doen over de doeltreffendheid en de doelmatigheid van het Nationaal Groeifonds als geheel.

168

Kunt u toelichten voor welke functies externe inhuur nodig is vanwege de krapte op de arbeidsmarkt? Zijn voor die functies voldoende externen met de benodigde kwaliteiten beschikbaar of heeft personeelsgebrek ook gevolgen voor de uitvoering van beleid? Zo ja, welke?

Antwoord

Voornamelijk op het gebied van specialistische functies, zoals financiële functies of ICT-functies is krapte op de arbeidsmarkt reden om in te huren. De krapte op de arbeidsmarkt zorgt ervoor dat deze vacatures niet altijd (op korte termijn) kunnen

worden ingevuld. Externe inhuur draagt gedeeltelijk bij aan het invullen van de ontstane hiaten, maar ook daar geldt dat door de krapte op de arbeidsmarkt niet elke vacature snel en adequaat kan worden ingevuld. Daardoor kan vertraging ontstaan bij de implementatie en uitvoering van beleid.

169

Hoeveel dierproeven werden in 2024 uitgevoerd voor commerciële doeleinden, zoals geneesmiddelenontwikkeling, testen van huishoudelijke chemicaliën of voedseladditieven?

Antwoord

De jaarregistratie dierproeven, conform artikel 15 Wet op de Dierproeven (Wod), voorziet niet in deze specifieke vraag. In de 'Zo Doende' is wel op hoofd- en subdoelen een indeling gemaakt van aantallen uitgevoerde dierproeven, waaronder verschillende toxiciteitstesten en wettelijke verplicht onderzoek. De meest actuele gegevens staan in de 'Zo Doende 2023', deze is te vinden op de website van de NVWA⁵.

170

Hoeveel instellingen voeren op dit moment dierproeven uit op honden en katten?

Antwoord

Momenteel zijn 6 instellingen in het bezit van een instellingsvergunning conform artikel 2 Wet op de dierproeven (Wod), waarin het toegestaan is dierproeven met honden en/of katten uit te voeren.

171

Hoeveel dierproeven werden in 2024 gefinancierd door de overheid? Om welk bedrag ging het?

Antwoord

De dierproeven cijfers over 2024 zijn nog niet bekend.

172

Vanuit welke landen werden in de periode 2020-2025 honden geïmporteerd bedoeld voor dierproeven? Om hoeveel dieren ging het?

Antwoord

In de periode 2020-2025 werden alleen in 2021 29 honden geïmporteerd bedoeld voor dierproeven. Deze dieren waren afkomstig uit het Verenigd Koninkrijk.

⁵ (<https://www.nvwa.nl/onderwerpen/dierproeven-voor-onderzoek/jaaroverzicht-dierproeven-en-proefdieren-zo-doende>).

173

Vanuit welke landen werden er in de periode 2020-2025 apen geïmporteerd voor dierproeven? Om hoeveel dieren ging het?

Antwoord

In de periode 2020-2025 werden in 2022 en 2023 720 apen geïmporteerd bedoeld voor dierproeven, deze waren afkomstig uit Vietnam.

174

Worden er proeven gedaan met verouderde methodes (zoals bijvoorbeeld op de Replace Animal Tests (RAT) lijst) waarvoor alternatieven bestaan? Zo ja, waarom?

Antwoord

De RAT-list is mij bekend en ik heb het Nationaal Comité advies dierproevenbeleid (NCad) en de Centrale Commissie Dierproeven (CCD) gevraagd de Nederlandse cijfers rondom de RAT-lijst inzichtelijk te maken. Dit is namelijk niet op te maken uit de jaarregistratie dierproeven conform artikel 15 Wod. Deze resultaten worden in het najaar verwacht en ik zal de Kamer er dan over informeren.

175

Hoeveel inspecties zijn er uitgevoerd door de NVWA op instellingen waar dierproeven plaatsvinden in 2024?

Antwoord

In 2024 heeft de NVWA 95 inspecties en 5 audits in het kader van de Wet op de dierproeven (Wod) uitgevoerd bij instellingen waar dierproeven plaatsvinden.

176

Hoeveel waarschuwingen werden er uitgedeeld, hoeveel sancties omwille van inbreuken op de dierenwelzijnswet of de Wet op de dierproeven (WOD) als gevolg van inspecties door de NVWA in 2024?

Antwoord

De NVWA heeft in het kader van de Wet op de dieproeven (Wod) bij 4 instellingen 5 middelzware overtredingen geconstateerd die afgedaan zijn met een officiële waarschuwing (OW). Bij 15 instellingen zijn 32 lichte overtredingen geconstateerd die zijn afgedaan met een schriftelijke terugkoppeling.

177

Hoe vaak werd er in de periode 2020-2025 in Nederlandse instellingen nog de 'forced swim'-test gebruikt?

Antwoord

In dit tijdvak is de 'Forced Swim'-Test drie keer vergund binnen de kaders van maximaal toegestaan ongerief. Of de test ook daadwerkelijk (al) is uitgevoerd is uit de beschikbare cijfers niet te herleiden.

178

Hoeveel dierproeven werden er in 2024 uitgevoerd ten behoeve van dierproeven voor het in stand houden van de veehouderij?

Antwoord

De jaarregistratie dierproeven, conform artikel 15 Wet op de Dierproeven (Wod), voorziet niet in deze specifieke vraag. In de 'Zo Doende' is wel op hoofd- en subdoelen een indeling gemaakt van aantallen uitgevoerde dierproeven, waaronder diergeneesmiddelen en diervoeding. De meest actuele gegevens staan in de 'Zo Doende 2023', deze is te vinden op de website van de NVWA

179

Hoeveel bedrijven voeren er in Nederland de Limulus Amebocyte Lysate-test (LAL-test), een test die gebruikmaakt van het bloed van degenkrabben, hoewel hiervoor op EU-niveau een alternatief is goedgekeurd, te weten de Monocyte Activation Test, uit?

Antwoord

Op dit moment is er in Nederland geen actieve projectvergunning waarop bloed bij degenkrabben of hoefijzerkrabben mag worden afgenomen voor welke toepassing dan ook. Een LAL-test zelf wordt niet aangemerkt als dierproef omdat hierbij gebruik gemaakt wordt van een dierlijk product (bloed), niet van het dier zelf. Dergelijke testen, die niet in Nederland worden geproduceerd, zijn commercieel verkrijgbaar het is daarmee niet bekend of en in welke mate deze gebruikt worden in Nederland.

180

Hoeveel dieren worden er gebruikt voor de productie van monoclonale antilichamen in Nederland, opgesplitst per diersoort?

Antwoord

In 2023 zijn 219 dierproeven uitgevoerd voor de productie van monoclonalen zonder ascites methode. Waarvan 69 dierproeven met schapen, 130 dierproeven met muizen, 10 dierproeven met ratten, 6 dierproeven met konijnen, 2 dierproeven met kippen en 2 dierproeven met lama's.

181

Hoeveel inspecties werden er in 2024 uitgevoerd bij Hartelust door de NVWA?

Antwoord

In 2024 heeft de NVWA 2 inspecties uitgevoerd bij Hartenlust in het kader van de Wet op de dieproeven (Wod).

182

Hoeveel inspecties werden er in 2024 uitgevoerd bij Charles River door de NVWA?

Antwoord

In 2024 heeft de NVWA geen inspecties uitgevoerd bij Charles River in het kader van de Wet op de dieproeven (Wod).

183

Hoeveel inspecties werden er in 2024 uitgevoerd bij het Biomedical Primate Research Centre (BPRC) door de NVWA?

Antwoord

In 2024 heeft de NVWA 2 inspecties uitgevoerd bij het BPRC in het kader van de Wet op de dieproeven (Wod).

184

Hoeveel (proef)apen werden in 2024 en 2025 in Nederland ingevoerd en vanuit welke landen (aantallen per land)? Hoeveel in diezelfde jaren geëxporteerd en naar welke landen (aantallen per land)?

Antwoord

In 2024 werden 3 apen en in 2025 tot 1 mei werden 2 apen ingevoerd met als bestemming een dierentuin. In 2024 en 2025 werden tot 1 mei werden geen proefapen ingevoerd.

185

Hoeveel macaca fascicularis zijn er in 2024 in Nederland ingevoerd? Hoeveel tot nu toe in 2025?

Antwoord

In 2024 werden geen apen van de soort Macaca fascicularis ingevoerd. In 2025 werden tot 1 mei geen apen van de soort Macaca fascicularis ingevoerd.

186

Hoeveel dierproeven gebeurden er in 2024 voor de productie van monoklonale antilichamen?

Antwoord

De gegevens voor 2024 zijn nog niet bekend. De meest recente gegevens staan in de Zo Doende 2023, zie hiervoor ook het antwoord op vraag 180.

187

Hoeveel abortussen werden er in de periode 2020-2025 uitgevoerd bij het BPRC op niet-humane primaten?

Antwoord

Instellingen zijn zelf verantwoordelijk voor fok- en kolonienmanagement. De NVWA ziet hier vanuit de Wet op de Dierproeven op toe. BPRC geeft aan dat geen sprake is van abortussen bij NHPs en dat het uitvoeren hiervan ook in kader van onderzoek uitgesloten is. Van een abortus kan enkel in een zeer uitzonderlijke situatie sprake zijn wanneer het veterinaire medische noodzaak voor het moederdier betreft.

188

Kunt u verklaren waarom in 2024 aanzienlijk meer Wet open overheid (Woo)-verzoeken zijn binnengekomen bij uw departement dan in 2023? Wat zijn de belangrijkste terreinen waarop deze verzoeken betrekking hebben

Antwoord

Op basis van de Woo kan iedereen zonder opgaaf van redenen overheidsinformatie opvragen. De stijging van het aantal Woo-verzoeken van LVVN wordt in 2024 vooral veroorzaakt door een toename van het aantal Woo-verzoeken bij RVO en de NVWA. Relatief veel verzoeken van LVVN gaan over stikstof, mestbeleid en dierenwelzijn. Dit zijn dossiers die op brede maatschappelijke belangstelling kunnen rekenen.

De NVWA heeft de laatste jaren te maken met een stijging van circa 10% per jaar in het aantal ontvangen Woo-verzoeken. De Woo-verzoeken hebben vaak raakvlak met de actualiteit. In 2024 zijn er ten opzichte van 2023 meer Woo-verzoeken ontvangen over de domeinen Horeca en Ambachtelijke productie, Productveiligheid en over Tabaksontmoediging. Individuele verzoekers worden niet geregistreerd. Van de ontvangen Woo-verzoeken gaat jaarlijks circa 40% over het domein Dierenwelzijn. In 2024 had circa 15% van de Woo-verzoeken betrekking op Productveiligheid.

Betreffende de Woo-verzoeken op LVVN-terrein ontvangt RVO met name Woo-verzoeken op de volgende twee thema's:

- Emissiegegevens; Hieronder vallen Woo-verzoeken over aantallen dieren op een bepaalde locatie, mestboekhouding en gegevens uit de Gecombineerde opgave

- Dierenwelzijn: Het betreft Woo-verzoeken over handhaving en in beslag genomen dieren, import en export van in- of uitheemse diersoorten, dierenwelzijn in dierentuinen en vragen over de totstandkoming van de Huis en Hobbydierenlijst.

De toename aan Woo-verzoeken ten opzichte van 2023 ziet op deze beide thema's en houdt mogelijk verband met de versterkte aandacht vanuit de maatschappij en politiek op deze thema's.

189

Kunt u toelichten waarom uw departement er, ondanks de stappen die al zijn gezet om de afhandeling van Woo-verzoeken te verbeteren, veelal niet in slaagt deze verzoeken binnen de wettelijke/afgesproken termijn te behandelen? Welke aanvullende stappen gaat u zetten om daar verbetering in aan te brengen?

Antwoord

Openbaarheid is een groot goed en een transparante overheid is belangrijk voor het vertrouwen in de overheid. Het afhandelen van Woo-verzoeken blijkt helaas lastig haalbaar binnen de wettelijke termijn van 6 weken. Uiteraard streeft het kabinet ernaar om Woo-verzoeken zo snel mogelijk te beantwoorden. Daarbij wordt gezocht naar een balans tussen snelheid en zorgvuldigheid. Ondanks alle inspanningen zoals het contact opnemen met verzoekers, zorgt de brede reikwijdte van de Woo ervoor dat Woo-verzoeken een aanzienlijke werklast met zich meebrengen die het lastiger maakt om de termijn te halen. Het aantal Woo verzoeken dat LVVN ontvangt (vorig jaar 661) speelt daarbij uiteraard ook een rol.

Voor het verbeteren van de passieve openbaarmaking zet LVVN in op procesverbeteringen, zoals het verbeteren van het contact met de verzoeker door het ophalen van ervaringen bij verzoekers en op basis daarvan beter inspelen op hun behoefte qua inhoud en proces, en het sneller afdoen van besluiten door het verbeteren van het proces van paraferen. Ook zal binnen LVVN worden gewerkt met nieuwe laktooling die de afhandeling van omvangrijke verzoeken vergemakkelijkt. Verder worden medewerkers opgeleid en getraind op het gebied van openbaarheid. LVVN zet ook een extern Woo-bureau in voor extra ondersteuning op de afhandeling van Woo-verzoeken en om zo best practices op te doen. Daarnaast werkt LVVN aan de implementatie van de resultaatsverplichting en de inspanningsverplichting voor actieve openbaarmaking onder de Woo. Zo maken we de verplichte informatiecategorieën openbaar, en werken we aan een aantal dossiers die we (op termijn) aanvullend actief openbaar maken. Tot slot wordt bezien hoe de activiteiten ten aanzien openbaarheid en Woo binnen het ministerie efficiënter kunnen worden ingericht. Het streven is hierbij gecentraliseerde afhandeling, wat leidt tot bundeling van kennis en expertise, en duidelijke regie.

Een belangrijke randvoorwaarde voor het verbeteren van openbaarheid is een goede informatiehuishouding. Hier wordt aan gewerkt door middel van het groeiplan Informatiehuishouding. Dit is een projectenportfolio waarmee binnen de kerndepartementen integraal wordt gestuurd om de groei op IHH te realiseren. Concrete voorbeelden van projecten zijn het opstellen van informatiebeheerplannen, opzetten kwaliteitssystemen en opstellen zoekprotocollen.

Ook de NVWA ziet een toename van omvangrijke en arbeidsintensieve Woo-verzoeken. De NVWA heeft inmiddels verbeterstappen in het Woo-proces gezet die leiden tot een afname van de doorlooptijden, een daling van het aantal openstaande verzoeken en een daling van het aantal verzoeken waarop niet tijdig wordt beslist. De NVWA blijft investeren in de informatiehuishouding en de efficiënte afhandeling van Woo-verzoeken, juist ook vanwege de stijging van het aantal binnenkomende verzoeken. Om ervoor te zorgen dat RVO kan voldoen aan de wettelijke verplichtingen vanuit de Wet open overheid wordt in 2025 door RVO een plan ontwikkeld met acties om de doorlooptijden en afhandelingspercentages te verbeteren.